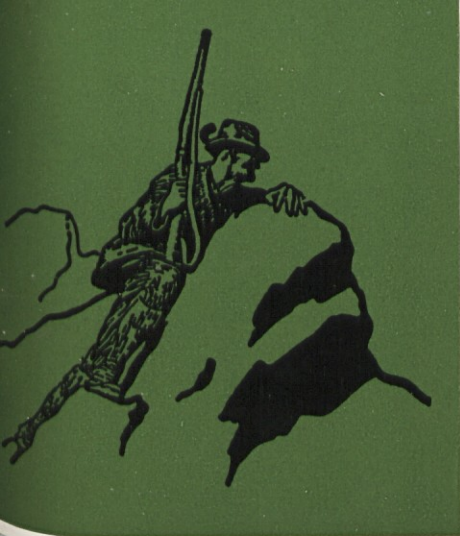

Lovec

glasilo Lovske zveze Slovenije

Foto R. Čenčič

knjigo gozdovi na slovenskem

ki vam jo predstavljamo na naslednjih straneh, je v sodelovanju s Poslovnim združenjem gozdnogospodarskih organizacij v Ljubljani izdala založba **Borec**.

Edinstveno delo o gozdovih in o življenju v njih bi moral imeti na knjižni polici vsak lovec.

Z njo lahko razveselite vsakega ljubitelja narave, zato je primerna tudi kot darilo.

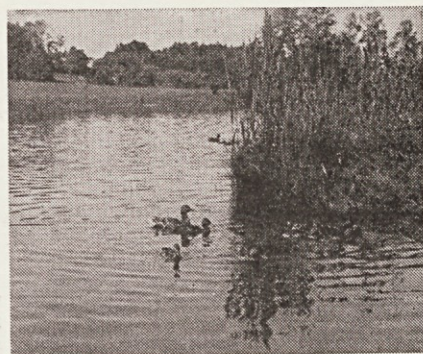
Cena knjigi 500 dinarjev. Možnost plačila v petih obrokih.

Lovci jo lahko naročijo neposredno ali pa preko svojih lovskih družin pri:

ZALOŽBA BOREC, MIKLOŠIČEVA 28, 61001 LJUBLJANA — p. p. 203

Če nam sporočite vaše naročilo pismeno, vam knjigo pošljemo po povzetju.

Foto Marjan Langus:
Race mlakarice v lo-
višču Lovske družine
Kranjska gora.
Sklep občnega zbora
LZS, 20. 1. 1973:
Lovna doba na divjo
raco mlakarico je v
Sloveniji od 1. sep-
tembra do 15. januarja,
s tem da v loviščih,
kjer race vlagajo iz
umetne zreje, z odstrel-
om lahko pričnejo
1. avgusta, vendar v
avgustu odstrel ne sme
preseči števila vloženih
rac.

Lovec

glasilo Lovske zveze Slovenije

LVIII. letnik

št. 5

avgust–veliki srpan 1975

Vsebina:

Prof. dr. France Avčin	Gozd človeku	130
Varujmo gozdove pred požari, predpisi		132
Odlaganje smeti in odpadkov v gozdovih prepovedano, predpisi		134
Blaž Krže	Glavni točki – samoupravnega sporazuma – Poročilo o 9. seji uprav. odbora LZS	136
Stališča uprav. odbora LZS glede sprejemanja članov v LD		138
Konrad Sajdl	Sklenjeno prijateljstvo	138
Janja Mugerle	Drugo srečanje lovskih pevskih zborov	141
Ivo Grögl	Za lovski blagor, pesem	142
Matevž Hace	Stari notranjski lovci – III.	143
Po lovskem svetu:	Nove smernice za odstrel gamsov v Avstriji – M. Kelih S poti po Himalaji – Nepal, dežela v osrčju Azije – J. Gregori	146 147
Lovski oprtnik:	Steklino smo v Sloveniji zatrli – dr. K. Gošler	149
	To sploh ni kazen za odstrel orla! – T. Zidar	149
Mladi pišejo		150
Foto-kino klub Diana:	Prva Dianina knjižica – S. B.	151
	V okrilju meglenih zaves – ing. T. Kočar	151
Jubilanti:	Lojze Colarič – sedemdesetletnik	152
Lovska organizacija:	Mentor v lovstvu – K. Ribič	153
V spomin		155
Lovska kinologija:	Kinološki dan na mednarodni razstavi psov – VI. Ple- ničar	156
	Sestanek hrvaških in slovenskih kinologov – J. V.	157

LOVCA izdaja Lovska zveza Slovenije, Ljubljana, Zupančičeva 9. Glavni urednik Tone Svetina, odgovorni urednik Francé Cvenkel. Vse gradivo za objavo pošiljajte Uredništvu LOVCA, Zupančičeva 9, 610001 Ljubljana, poštni predal 505, telefon (061)-21-245 in 21-819. – Rokopisov in fotografij ne vračamo. – Letni prispevek področnih lovskih zvez Lovski zvezi Slovenije, v katerem je vračunana tudi naročnina za Lovca, je po članu 130 din. Za druge naročnike je letna naročnina 100 din, za inozemstvo 120 din. Posamezna številka 9 din. – Cene malim oglašom za člane lov. organizacij: do 15 besed 12 din, od 15 do 25 besed 15 din, od 25 do 35 besed 20 din, od 35 do 45 besed 25 din; za vse druge dvojna cena. Male oglase je treba plačati hkrati z naročilom! Ziro račun Lovske zveze Slovenije: 50101-678-47158. – Tiskala Tiskarna »Jože Moškrič« v Ljubljani. – Po mnenju Republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SRS, št. 421-2/72, oproščeno prometnega davka. – Ta številka je izšla v 16 900 izvodih.

Gozd človeku

Prof. dr. France Avčin

Čas prihaja, da se pogovoriva. Jaz, Gozd, ki sem še ves otrok Narave, in ti, človek, ki ji na vse kriplje skušaš uiti. Ob tem si navduševši vzdevek »pametni«, če s tem meniva tvoje živaloslovsko ime »homo sapiens«, ki si si ga izbral kar sam. Poglejva, kako je s to tvojo pametjo, ko misliš, da je druga bitja nimamo. Preglejva, kaj sva, od kdaj sva in doklej bova.

Jaz sem bil, ko o tebi ni bilo sledi. Tisočkrat dlje sem na Zemlji, davno, davno pred teboj, o človek. Kako že pravi Gradnik:

»Nebo je večno. Večno stal bo svet.

A ti, človeček, koliko pa traja življenje tvoje?»

Vekovi so pretekli, ko sem pred teboj imel še mir, niti v zametkih te še ni bilo. Zavzel sem vso tedanjo kopnino. V trdem boju s krutimi silami neba in zemlje – bil je podoben boju mojih današnjih predstraž v visokih gorah – sem zmagal povsod. Prvim kopenskim živalim sem bil dom. Da bi vsi skupaj preživeli, smo se podpirali. Mogočno morje – za Thetis si ga krstil, človek, ko si našel njegove sledi – nas je ločevalo na južno in severno stran našega planeta. Povsod po njem je bilo enako: vlažno in toplo, neprestano je deževalo, lilo. Suše nismo poznali, jaz sam sem bil poskrbel za to. Ko bi ti mogel pokazati, kaj vse je tedaj živelo v mojem okrilju: trave, visoke kot danes drevesa, drevesa, visoka kot danes tvoji »nebotičniki«. Kaj ti sploh veš, kaj je nebo, kje je nebo? Le kako se ga kaniš dotikati?

Takrat so prišle nadme ujme in so me skoro uničile: naša skupna mati Zemlja se je starala, več in več gub ji je razoralo lice, treslo in prevračalo se je kopno, da me je domala vsega pokrilo s svojimi gmotami. Blato se je valilo name, tonil sem v močvirju. Brez zraka sem ostal pokopan, moja telesa so

Poslovno združenje gozdnogospodarskih organizacij v Ljubljani je v sodelovanju z založbo Borec izdalo reprezentativno knjigo Gozdovi na Slovenskem. V jubilejnem letu, ob 30-letnici osvoboditve in 100-letnici ustanovitve Gozdarskega društva, nas je ta kulturni dogodek prvorazrednega pomena prijetno presenetil.

Za obstoj slovenskega naroda je imel gozd, zgodovinsko vzeto, velikanski, v določenem obdobju pa celo usoden pomen. Skoraj sleherni Slovenec je tudi danes tako ali drugače povezan z gozdom, zato nas je to založniško dejanje upravičeno razveselilo.

Vrsta najuglednejših strokovnjakov, predvsem gozdarskih, je knjigo pripravljala nekaj let. Pisana je tako, da lahko zadovolji najzahtevnejše bralce kakor tudi tiste, ki iščejo le uporabno informacijo o gozdu.

Knjige o gozdovih so izdale z ozirom na gozdove manj pomembne dežele; v Jugoslaviji pa je Slovenija prva republika, ki se je oddolžila svojemu gozdu na izviren način. To je nekakšen apel na družbo, v celoti in na posameznika, da bi znali ceniti in varovati to dobrino splošnega pomena, za nas in za bodoče generacije.

V uvodnem članku Gozd človeku, ki ga ponatiskujemo v tej številki Lovca, prof. dr. France Avčin razglablja z ekološkega vidika o usodni povezanosti človeka z gozdom in naravo sploh. Nas lovce, ki že poznamo in visoko cenimo ostrino Avčinovega peresa, bo ta članek gotovo pritegnil, da si bomo zaželeli prebrati vse sestavke v tej knjigi, ki niso nič manj zanimivi.

Zgodovino naših gozdov in gozdarstva je privlačno in zgoščeno opisal prof. ing. Franjo Sevnik. Geološko in gozdnovegetacijsko podobo so podali dr. Vera Gregorič, ing. Janko Kalan in dr. Živko Košir.

O problemu gozda za naravno ravnotežje piše ing. Milan Cigler, o varstvu narave in gozdarstvu pa biolog Stane Peterlin. Vpliv gozdov na vodni režim in erozijske procese sta obravnavala prof. ing. France Rainer in ing. Marjan Zemljič.

Osrednji del, o gospodarjenju z gozdovi, pa so napisali: prof. dr. Dušan Mlinšek – Kako gojimo gozdove, dr. Rudolf Pipan – O urejenem gospodarjenju z gozdovi.

Bralce Lovca bo posebno pritegnil članek ing. Antona Simoniča – Prosto živeče živalstvo.

Izkoriščanje gozdov je obdelal ing. Ciril Remic, les v gospodarskem razvoju Slovenije pa ing. Lojze Zumer.

Ing. Lojze Funkl je prispeval razpravo o proizvodni zmogljivosti gozdov, obdelal pa je tudi štirinajst slovenskih gozdnogospodarskih območij.

V tretjem, zaključnem delu knjige podpisani obravnavam vlogo gozda v vojni, ing. Marko Kmecl pa gozd v slovenski umetnosti. V zadnjem članku ing. Ivo Puncer piše o naših vodah in naših ribah.

Gradivo za knjigo Gozdovi na Slovenskem je zbral in uredil ing. Ciril Remic. Tehnično je knjigo uredil in jo opremil z odličnimi črno-belimi in barvnimi slikami priznanih avtorjev – Slavko Morozov.

Z estetskega vidika so nekatere fotografije enkratne. Avtorji so se specializirali na detajl, v katerem so zajete tudi strokovne in informativne zahteve. Prisotna je tudi panoramska fotografija, ki pa je z ozirom na ostalo nekoliko skromna. Pri ponatisu knjige bi bilo to pomanjkljivost treba odpraviti. V knjigi, ki govori o slovenskem gozdu kot celoti, so panoramske fotografije nujne. Težko je npr. razumeti, zakaj ni slike o tako poznanem gozdu, kakor je Jelovica.

Knjiga Gozdovi na Slovenskem spada v knjižnico slehernega kulturnega Slovenca, še posebno gozdarja in lovca. Kdor ljubi našo zemljo, naš gozd, bo večkrat segel po njej. Vedno nam bo v prijetno zadoščenje, tako nekako, kakor če se zatečemo v samoto in tišino gozda, ki nam da novih moči in življenjske volje.

Tone Svetina

sčasoma otrdela, okamnena ali pa so se spremenila v rjavo tekočino, nafta ji praviš. Ker nikdar ne odnehaš v svoji zvedavosti, si jih našel, šel si za njimi v temne globine, koplješ za njimi, vrtaš za njimi.

Tako so ti še mrtva danes za rabo, da te ne zebe, da ti poganjajo tvoje umetne hrošče, brez katerih se danes že komaj še kam premakneš. Tako jih zlorabljaš, da nam vsem, predvsem pa sebi samemu zastrupljaš zrak, ki slejkoprej brez njega vse živo zamre. Tudi tebe to čaka.

Ne dohajam te več, tako pretiravaš v zadnjih letih, jaz, ki edini znam iz tvojih odpadkov delati živo meso svojih teles in s tem hrano, zate pa kisik, plin vsega življenja.

Vsem nam zastiraš sončno toploto, vse bolj se vsi skupaj dušimo v čadu in smradu tvojih morilskih izpuhov. Ko tako žgeš nafto, rjavo kri mojih zdavnaj pokopanih trupel, pozabljaš, kako prav bi ti še prišla, ko se boš nakotil čez vse pametne meje, ki jih je vsemu živemu postavila mati Narava. Da mi takrat ne boš jokal! Pa še nekaj ob tej moji rjavi krvi. V svojem pohlepu po njej jo iščeš tudi pod morjem. Si že kdaj pomislil, kaj bi se primerilo, če bi navrtal tako jezero, da bi izbruha ne mogel ustaviti, zajeti? Vsa morja bi pokrila za zrak in sonce neprepustna plast nafte, vse življenje v morjih bi odmrlo, tudi vsi mikroorganizmi, ki svetu vračajo vsaj polovico kisika iz ogljikovega dvokisa. Kdo te bo tedaj še mogel reševati, da se ne zadušiš povsem? Jaz, samo jaz, zeleni gozd, dobavitelj druge polovice kisika v ozračju naše zemlje. Niti jaz ne vem, kaj nam variš, nov vesoljni potop ali novo ledeno dobo. To še menda pomniš? Ha, kako nebogljeno si bežal pred njo! Zanimivo, da si na vse to že brezglavo pozabil. Misliš, da se ne more vrniti. Pa si res »sapiens«, človeček!

Poletni gozd vabi

Foto ing. I. Kalan

Bežal sem nekoč tudi jaz, a ne brezglavo kot ti. Le umaknil sem se, da sem si nabral novih moči, narodil nove, boljše bojavnike zoper slepe sile. Namesto prejšnjih luskastih, travnatih, toplote vajenih rastlin sem iznašel iglaste in listnate, ki se mraza ne boje. Prav te, ki jim danes praviš drevesa. Čas velikega mirovanja je nastopil, Zemlja se je izdivjala, se umirila, pa sem jo zopet vso pokrtil. Življenje v mojem zavetju se je bohotilo, bajna bitja čudežnih ob-

lik so hodila, lazila, skakala in že tudi letala v mojem okolju. Dotlej enakomerni čas pa se je pričel cepiti, da sem lahko štel, kako teče: pokazala sta se poletje in zima, pojavilo se je leto, doba, ko naša Zemlja obkroži Sonce, pravir vsega živlega. Na Zemlji so se oblikovala podnebja, s Soncem sva poskrbela za vse to. Od tedaj mojim telesom lahko šteješ leta po letnicah v mojih deblih.

Na mojih rastlinah je tedaj poglano novo čudo življenja: cvetje.

VARUJMO GOZDOVE PRED POŽARI!

Kaj pravijo zakonski predpisi o varstvu gozdov pred požari? (Zakon o gozdovih, Uradni list SRS, št. 16-1974; Pravilnik o varstvu gozdov in gozdnih zemljišč pred požarom, Uradni list SRS, št. 36-1966):

Prepovedano je netiti ogenj v gozdovih, na plantažah gozdnega drevja in v njihovi bližini. Kot bližina gozda se šteje razdalja 50 m ali manj do roba gozda. Izjemoma smejo osebe, ki delajo v gozdu (gozdni delavci, vozniki lesa idr., ki so zaposleni v gozdu) netiti ogenj, vendar le ob primernem nadzorstvu in na takih krajih, kjer ni nevarnosti za nastanek požara. Po končanem kurjenju morajo ogenj in žerjavico pogasiti. Ob močnem vetru ali ob izredni suši ter v mladih gozdovih in v gozdnih nasadih ni niti izjemoma dovoljeno netiti ognja.

Prepovedano je požigati ledine in travišča na območju, kjer ogenj lahko ogrozi ali uniči koristno rastlinje.

Uporaba kurilnih naprav med turističnim šotorjenjem je dovoljena le na primerno zavarovanem prostoru, ki ga je dolžan urediti organizator turističnega šotorjenja, tako da se prepreči nastanek ali širjenje požara.

Sežiganje lubja in vejevja v gozdu in njegovi bližini zaradi zatiranja škodljivega mrčesa, požiganje sečnih odpadkov, grmovja, dračja in plevela zaradi priprave zemljišča za obnovo gozda ter požiganje na planinskih pašnikih je dovoljeno samo pod nadzorstvom strokovnega delavca organizacije, ki gospodari z gozdom. O teh sežiganjih se mora vnaprej obvestiti najbližjo gasilsko enoto ali postajo milice.

Gašenje gozdnih požarov

Vsak, ki opazi, da gori gozd, je dolžan ogenj pogasiti sam, če je le mogoče. Če ga ne more, mora o požaru takoj obvestiti najbližjo izmed naslednjih organizacij: gasilce, milico, gozdni obrat ali katerikoli občinski organ. Gozdarsko in lovsko osebje, ki se mudi na kraju, kjer je nastal ogenj, je upravičeno k gašenju poklicati vse za gašenje sposobne ljudi v bližini. Poklicani se morajo odzvati. Strokovno vodstvo pri gašenju gozdnega požara ima gozdarski strokovnjak. Poveljnik gasilske enote vodi gasilska dela ob sodelovanju z gozdarskim strokovnjakom.

Kazenske sankcije

Za prekrške proti navedenim predpisom so predvidene sankcije v 66. in 68. členu Zakona o gozdovih.

Še posebne kazni so predvidene v 18. in 19. členu Pravilnika o varstvu gozdov in gozdnih zemljišč pred požarom, in sicer: gospodarska ali druga organizacija se kaznuje z denarno kaznijo od 500 do 1000 din, odgovorna oseba organizacije ali posameznik pa od 100 do 500 din.

F. J.

ko so prišle na svet, so znale živeti le od belih materinih izločkov, ki jim danes praviš mleko, živali, ki niso samo vretenčarji, temveč tudi sesalci. Iz njih se je počasi izoblikovalo nenavadno bitje: hodilo je pokonci, v rokah je nosilo kamne, veje, kosti in z njimi pobijalo druge živali in tudi svoje vrstnike. To si bil ti, človek! Šibkejši od drugih živali, pa bistrejši od vseh, zato si jim zavladal, počasi a zanesljivo, po vsej Zemlji.

Na roke sva si šla tedaj, potreboval si me vsega, takega, kot sem bil. Dajal sem ti hrano in streho. Zlasti tistih pol milijona let, ko te je povsod preganjal led s severa.

Mrzli led, ki je obličje najine Zemlje tako močno spremenil; za tvoje sedanje oči celo polepšal z dolinami, slapovi, čeprav takrat tega še nisi znal ceniti. Živel si v jamah, kjer so ti tvoje venomer breje samice kotile mladiča za mladičem, ti, pračlovek pa si z orodjem ubijal in jedel živali, deset in stokrat močnejše od sebe: jamske medvede, mamute, prajelene, ture in bi-zone, tigre in leve, konje in lose. Lepo si to svojo lovsko dobo ponekod upodobil po skalah svojih brlogov, ni kaj reči. Ujma in nuja sta ti bistrili glavo, v boju za obstanek si zmagal. Pri tem pa si postal domišljav, nesramen, nehvaležen do mene, Gozda, najprej.

Spravil si se nadme, ki mi dolguješ vse svoje življenje. Zapomni pa si: Dokler bom jaz, boš lahko tudi ti. Če pa me uničiš, boš uničil tudi sebe, to pot za vselej. Jaz se bom že kako popravil, kot že večkrat, tebe pa ne bo več nazaj, razvoj bo dokončno izbrisal svojo zavozeno »mojstrovino«.

Kaj vse si počel z menoj! Kaj vse si mi prizadel, predniku in roditelju v poslednjih najinih dvajset tisoč letih! Kakor da rastline, moja drevesa, nismo bitja prav tako živa, kot si ti sam. Kdaj si spoštoval življenje, če ti je šlo za korist, za umazani dobiček! Redki ljudje vi-

Po odhodu zime! V sožitju z novimi žuželkami in pticami sem razvijal vedno nove oblike življenja. Počasi a zanesljivo, vztrajno, časa je bilo dovolj. Nikdar se mi še ni mudilo. Na uro gledaš le ti, večni Ahasver. A zopet se je v podzemlju pričel prebujati stari Pluton. Vrnili so se nemirni časi: siloviti

krči stare zemeljske kože so nagubali to, kar si ti zdaj krstil za Alpe, Kavkaz, Himalajo, Kordiljere. Lomile so se obale, iz zemlje je bruhal ogenj, morja so naraščala in upadala. A življenje je bilo že neuničljivo, močnejše od vseh novih slepih sil. Pokazale so se živali nove vrste:

dijo v mojih vrstah pljuča sveta, večina vidi le njive za les, tovarno svojih dobičkov. Redki iz tvojih vrst se zavedajo, da je les, moje meso, najtoplejši, najplemenitejši gradbeni material. Redki me cenijo, ljubijo, spoštujejo. Moji zdravniki so, kot smo gozdovi zdravniki krajine. Kar je lovcem moja divjad, to je gozdarju moje drevo. Z enim in drugim lahko gospodarita dobro ali slabo. In takih, ki gospodarite slabo, vas je več in več, ker me v svoji nori civilizaciji razumete manj in manj. Vaši voditelji že mislijo, da je gozd zaradi njih in zanje, ne pa narobe.

Tako jim kmalu nisem bil več dober tak, kakršen sem iz sive davnine. Moje vojščake so začeli izenačevati, ločevati v same listavce

ali same iglavce, v poravnanih vrstah, vsa drevesa enako visoka, enolično usmerjena, podobno kot imajo tvoji politiki radi množico enakih, enako mislečih, poneumljenih osebkov. Temu praviš monokultura. Kaj ti mar, da si s tem oslabil moja gozdna tla, z njimi vse okolje z ozračjem vred! Da se je le napasla tvoja sla po dobičku! Ob tebi sem spoznal, kaj je črna nehvaležnost, kaj nora slepota. Pogledajva, kako je z nama, v tvoji, v »človekovi« dobi!

Dokler si bil samo – lovec, dokler si živel le od živali in sadežev, sva si bila v življenjskem ravnovesju, kot z vsemi drugimi živalmi: moje zaloge lesa za tvoje brloge in ognje so bile v skladu z najinimi življenjskimi potrebami.

Kmalu ti mojega živalstva ni bilo dovolj. Človeška zver-roparica si se namnožila, in divje hrane ti je začelo zmanjkovati. Bistra glava si začel križati in vzgajati živali, dokler nisi iz njih dobil koristnih križancev, ki jim praviš domače živali, jaz pa kar spački. Ta tvoja živad je živela v čredah, zato ji gozdna hrana ni bila pri roki. Hotela jo je na pasiščih in pašnikih. In začel si me krčiti, ferro ignique, z železom in ognjem si napravil novo košenino, nov travnik. Postal si potepinski pastir, nomad, zlasti tam okrog Sredozemlja. Vse to bi bil jaz še prenesel, saj se nisi vračal, nisi kolobaril. Jaz sem si rane sproti zdravil. Le tistih nisem mogel več, ki so jih za teboj izrobale vode izpod neba. Odplavile

Gozd je tudi njihov dom

Foto P. Adamič

so prst in za vselej odgrnile kamenje.

Prišlo je še huje: polenil si se, ni ti bilo več do potepanja, začel si postavljati stalna bivališča. Zase in za svojo živino si moje prvobitne rastline vzgojil in udomačil: klasnice v žito, divje sadje v domače, trave v pašne zvrsti. Imenitno, sijajno, a le zate, kajti potreboval si poleg pašnikov zdaj še njive. Dati sem jih seveda moral – hočeš nočeš – zopet jaz. Že drugič si zasekal vejo, ki na njej sedi. Milijoni in milijoni gozdnih hektarjev so ti klonili za vselej. A prišlo je nadte prekletstvo. Rodne zemlje nisi razumel pa se ti je začela sprevrčati v pušče, stepe; do pravih puščav je bil le še korak. Marsikje je pesek pokril moja drevesa, in tvoja mesta. Sahara je bila nekoč zelena, moja, tvoje risbe v njenih špiljah še danes zgovorno pričajo

o tem. Nomad nisi bil sin puščave, pač pa njen oče.

Pa tudi to bi še prenesel, saj sem premogel širne predele, ki jih tvoja sekira še ni dosegla. Tvoji vojvode so še lovili leve in slone po polotokih okrog Sredozemlja, neki Aleksander »Veliki« – vsekakor velik ropar – po sedanji žalostni pušči Male Azije. Še hujša hudo delstva si počenjal, ko si začel delati snovi, kakršnih v Naravi samorodnih ni bilo: steklo, baker, železo, opeko in tisto po vsem nekoristno bleščečo se gmoto, ki ji praviš zlato. Postale so ti malik: zanje si zamenjaval svoja blága, zanje si prelil jezera lastne krvi, zanje si uničil silna gozdna prostranstva, da si pridelal lesno oglje za rudarske peči. Namesto s čolni – drevaki si začel brodariti z ladjami, velikimi lesenimi barkami. Delal si nekoristna plovila, kot

so bojne ladje, polne orožja in priklenjenih sužnjev. Tvoj »modri« kralj Salomon je zanje ogolil pol Libanona mojih ceder. No, bogovi so ga za ta greh neusmiljeno kaznovali – s tisoč njegovimi zakonskimi ženami in priležnicami.

Tako me je bilo vse manj in manj, okrog Sredozemlja, zibeli tvoje »kulture« – ta latinska beseda pa pomeni »gojiti«, ne uničevati – sem ginil kot sneg pred pomladanskim soncem. Posledica so gola Španija, Italija, Grčija, Mala Azija, Libija, Izrael, Egipt, Maroko, Alžir, pri Herkulovih stebrih si krog moje smrti zaključil. Obljubljena dežela Kanaan je ostala le v pripovedkah in na starih papirusih.

Še grozljiveje si divjal po »novem« svetu z rdečkožci. Sami so drevje do polovice že iztrebili, da so napravili dovolj paše za bizone, svoje divje živeče domače živali. V starem delu Azije si že tisočletja pred zgodovinskim štetjem let uničil vse, čemur bi se lahko še reklo gozd, tam okrog Rumene reke. V davnih, mojih časih ni bila rumena, bila je zelena, sinja, čista. Sedaj odnaša milijarde ton žive zemlje v Ocean za vselej. Tla okrog nje se suše in prazniyo. Človeka pa se tamkaj nagneta vse več in več,

ODLAGANJE SMETI IN ODPADKOV V GOZDOVIH PREPOVEDANO

Odlaganje smeti in odpadkov v gozdovih se še vedno nadaljuje, kljub pozivom, očiščevalnim akcijam in ukrepom za zdravo gozdno okolje. Kaj glede tega pravijo zakonski predpisi?

Zakon o gozdovih (Ur. list SRS, št. 16/74) za tako početje predpisuje dokaj stroge kazenske sankcije.

40. člen, točka 3:

»V gozdovih je, razen v primerih in ob pogojih, ki jih določa ta zakon ali se določijo na podlagi tega zakona, prepovedano odlagati smeti in odpadke ter vsako drugačno dejanje, ki zmanjšuje prirastno zmogljivost gozda, ogroža njegov obstoj ali namen.«

66. člen, točka 12:

»Organizacija združenega dela ali druga pravna oseba se kaznuje za gospodarski prestop z denarno kaznijo od 3000 do 1 000 000 dinarjev, če brez dovoljenja v gozdovih odlaga smeti in odpadke ali opravlja druga dejanja, ki zmanjšujejo prirastno zmogljivost gozda, ogrožajo njegov obstoj ali namen, ali to dovoli komu drugemu.«

68. člen, točka 6:

»Z denarno kaznijo od 500 do 10 000 dinarjev se kaznuje za prekršek posameznik, če brez dovoljenja v gozdovih krči ali seka na golo, seka redke vrste drevja, pase živino, zasekuje debela, klesti vejnike, odnaša zemljo, odlaga smeti in odpadke.«

F. J.

kmalu ga bo kar tisoč milijonov, če se bo še vnaprej plodil kot divji kunec, podgane in miši. Podobno počneš povsod po Zemlji, po Afriki, Južni Ameriki, le daljni sever se te še brani z mrazom, ki ga prenašam le jaz v svojih posebno odpornih tvorbah. Doklej še? Tudi tam si zavohal nafto, mojo kri, v globinah Zemlje.

Tako me je vedno manj, čeprav te pametne glave svaré pred uničevanjem drevja. So še ljudje, ki me ljubijo, cenijo, gojé, ker me poznajo, ker vedo, kaj pomenim za življenje na Zemlji.

Res je, kar sedemdeset kubikov lesa pride še na vsako človeško glavo, toliko me je še na Zemlji. Danes še, a kaj bo jutri? Koliko bo v sto letih še ostalo od današnjih tri tisoč milijonov hektarov gozdnih površin, ko bo tebe in tvojih potreb po lesu desetkrat toliko kot danes? Bo najina Zemlja res postala plešasta krogla, pokrita z milijardami gomazečih ščurkov, ki bodo žrli drug drugega za goli obstoj? Kdo ti bo ohranjal zdravo pitno vodo, če ne bo več mene? Saj sem podaljšek vodnih bregov na kopno in hkrati najzanesljivejši njihov cedilnik za strupe, ki jih v vedno bolj grozljivih količinah spuščaš v vodo, zrak in zemljo.

Najvišja oblika rastlinskih združb sem. Zmorem dati mnogo več, neprimerno več kot drva in hlode. Le jaz ti ohranjam ravnotežje talnih procesov, le jaz ti varujem dragoceno plodna tla, le jaz umem z globokimi koreninami sesati iz globin mrtve snovi in vlago za tvorbo tvoje in živalske prehrane, le jaz znam delati humus, živa tla, le jaz sem resnični porok za trajen obstoj zdravega, naravnega okolja in za pravilno gospodarjenje. Le jaz te lahko rešujem pred hrupno in strupeno civilizacijo, le sredi gozda najdeš resnični mir. Brez njega težko obstaneš, zlasti če si umski delavec. Delavcev »z belim ovratnikom« pa je vedno več, saj vse ročno prepuščaš strojem, z

Avgust – čas srnje ljubezni

Foto M. Hain

novim prostim časom pa, lenoba, ne znaš ne kam ne kod.

Ni je ne vere ne molitve, ki bi te, preganjanca, bolj prevzela kot šumeča tišina mojih dreves. Le med njimi najdeš tisto samoto, ki zvedri glavo in očisti misli. Še vedno sem le jaz tvoj pravi, prvobitni dom. Tvoji »strokovnjaki« pa ti z vedno večjo vnemo ustvarjajo domovanja iz jekla, stekla in betona, brez vsakršnega zelenja, brez dreves.

Ti si Slovenec, moj današnji sogovornik. Tvoj kmet in razumnik

sta doslej obdržala moje vrednote kot nikjer drugod okrog Sredozemlja. Kar polovico tvoje dežele še pokrivam, največje bogastvo tvoje skope zemljice sem še. Skrival in reševal sem te, ko se je s severa in zahoda vtila nadte povodenj tujcev, tvoje zemlje lačnih. In znova reševal te bom, če bodo še kdaj prišli, prav kot je bil zapisal pesnik:

»O gozdovi širni, naša zatočišča!
Tu zopet smo prižgali svoja si
ognjišča.«

Glavni točki – samoupravna sporazuma

Poročilo o 9. seji upravnega odbora Lovske zveze Slovenije

K. B.

Seja je bila 28. junija v gradu Bistra pri Vrhniki.

V uvodnem delu so predstavniki Poslovnega združenja gozdnogospodarskih organizacij in založbe Borec predstavili knjigo »Gozdovi na Slovenskem«. Želeli je, da bi to edinstveno in reprezentativno delo o gozdni flori in favni Slovenije našlo pot tudi do vseh lovskih družin. Upravni odbor je podprl predlog, da naj bi vsaka lovska družina in področna lovska zveza v okviru možnosti nabavila vsaj po en izvod.

Samoupravni sporazum o izobraževanju

Strokovni sekretariat in komisije izvršnega odbora LZS so skupno pripravile predlog samoupravnega

sporazuma, s katerim bi poenotili in vsebinsko povezali vse oblike izobraževanja od lovskih izpitov, tečajev za lovske čuvaje do dopisne šole, v kateri letos zaključuje šolanje tretja generacija slušateljev. V bistvu gre za samoupravno dogovarjanje o uresničitvi enega najpomembnejših sklepov zadnjega občnega zbora LZS o vzgoji in izobraževanju.

Upravni odbor je že v načelnem delu razprave enotno podprl predlagano usmeritev in se zavzel, da naj bi v bodoče ta samoupravni sporazum prerasel v družbenopolitičnih skupnosti (občin). Tako bodo vse lovske družine, področne lovske zveze in organizacije združenega dela s področja lovstva še v tem poletju sklepale o pristopu k temu samoupravnemu sporazu-

mu. Nosilci akcije podpisovanja, ki naj bi ga zaključili do 15. 9. 75, pa bodo področne lovske zveze. Izvršilni predpis tega dokumenta bo Pravilnik o lovskem izpitu, ki na temeljno izobraževalno področje vnaša vrsto novot. Tako se je upravni odbor dogovoril za enoletno kandidatsko dobo, v kateri naj zainteresirani za vstop v LD spoznajo naloge v lovski družini, po enem letu pa so lahko sprejeti kot pripravniki, ki pa morajo po enoletnem pripravništvu opraviti lovski izpit. V pripravniški dobi morajo pod vodstvom mentorjev opraviti vrsto zahtevnih nalog, kar se šteje kot praktični del izpita. Pismeni del izpita bo v moderni, testni obliki, kar bo izključilo včasih tudi objektivne pomisleke o sedanjem načinu ocenjevanja. Predlagani način opravljanja lovskega izpita naj bi začel veljati z novim lov. letom.

Dopolnilno izobraževanje pa je lovskočuvajski tečaj. Kolikor sledimo vse odgovornejšim nalogam lovskih organizacij, potem postaja smoter poklicne pa tudi pomožne gojitveno-čuvajske službe jasnejši. Vsem zainteresiranim lovcem je potrebno z dolgoročnimi programi omogočiti možnost vključevanja v to obliko dopolnilnega izobraževanja, tudi če poklicno ne bodo opravljali lovskočuvajske službe.

Samoupravni sporazum o neposrednem organiziranju lovskega turizma za inozemce

Zlasti v Sloveniji in Vojvodini, pa tudi v nekaterih drugih predelih, je lovski turizem pomemben del splošnega turizma. Vzporedno s povečanjem obsega lovskega turizma in deviznega priliva s tega področja se je izoblikovala potreba o poenotenju nekaterih osnovnih normativov. Ne gre samo za formalno uskladitev z zakonskimi

LOVSKA ZVEZA SLOVENIJE JIH JE ODLIKOVALA

Upravni in izvršni odbor LZS sta ob 30-letnici osvoboditve odlikovala za posebne zasluge več lovcev iz bratskih jugoslovanskih republik in pokrajin ter iz zamejstva.

Red za lovske zasluge I. stopnje:

Bogo Kuzmanovski, Filip Brajkovski, LZ Makedonije; Zvonko Brkić, Jeronim Juričan, LZ Hrvatske; mag. ing. Žika Rapaić, Vojo Vuković, LZ BiH; Vlado Božović, Tomo Papić, LZ Črne gore; Vojin Vuk Bojović, dr. ing. Milorad Nikšić, LZ Srbije; Mladen Čomić, Laslo Kovač, Ivan Subotin, LZ Vojvodine; Pero Borozan, LZ Kosovo; Ljubiša Ivković, dr. Miodrag Zečević, LZ Jugoslavije; Karel Prušnik-Gašper, Klub prijateljev lova v Celovcu, Avstrija; dr. Gianni Oberto, predsednik nacionalnega parka Gran Paradiso, Italija.

Red za lovske zasluge II. stopnje:

Ing. Jovo Apostolski, prof. dr. ing. Radivoje Jovetić, dr. ing. Boris Trpkov, LZ Makedonije; Antun Kovač, dr. Oto Rohr, Stjepan Starčević, LZ Hrvatske; Ljubo Kovačević, Muhamed Nedopek, ing. Nedžad Selmanagić, LZ BiH; Žarko Kovačić, LZ Črne gore; prof. dr. Bogdan Jakšić, Slobodan Milivojević, mag. ing. Bora Tomašević, LZ Srbije; Ljuba Markov, ing. Vukoman Šelmić, LZ Vojvodine; Dževdžet Hamza, LZ Kosovo; ing. Milan Rapaić, LZ Jugoslavije; Aleksander Sabadi, šef lovstva UO Brioni; dr. Vittorio Peracino, sanitarni inšpektor nacionalnega parka Gran Paradiso, Italija.

Budno oko lovskega čuvaja

Foto D. Namestnik

določili, pač pa je pri tem treba uresničiti tudi že sprejete naloge in na to področje vnesti več odgovornosti in discipline. Lovska zveza Slovenije se je že od nekdaj zavzemala za neposredno vključevanje v turistični trg brez posredniške vloge turističnih in drugih agencij. Kolikor ustrezni zvezni organi te pravice ne bodo priznali, je izvršni odbor pooblaščen sklepati o prehodu na dinarske cene uslug. Samoupravni sporazum o neposrednem organiziranju športnega lova v mednarodnem turističnem prometu (lovski turizem za inozemce) bo podpisnike obvezoval tudi v vprašanih družbene samozaščite, sprejet pa naj bi bil do 15. 9. 75.

Sprejemanje novih članov v lovske družine

Izvršni odbor Lovske zveze Slovenije je upravni odbor opozoril, da v zadnjem času narašča število neupravičenih odklonitev za sprejem v lovske družine. Upravni odbor je sklenil, da s posebnim pismom, ki ga tudi objavljamo, opozori vse lovske družine na ustavno zajamčeno pravico občanov do včlanjevanja v lovsko organizacijo.

Občni zbor Lovske zveze Slovenije in drugo

Ob ugotovitvi, da zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter upravljanju lovišč najverjetneje ne bo spre-

jet do začetka leta 1976, se je upravni odbor odločil, da naj bi bil občni zbor proti koncu leta 1975.

Od 6. do 14. decembra 1975 bo v Vidmu (Udine) mednarodna lovka razstava, kjer bodo sodelovale Julijska krajina, avstrijska Koroška in Slovenija. Zato bo občni zbor LZS 14. decembra v Novi Gorici, v soboto 13. decembra pa si bodo delegati občnega zbora skupno ogledali to razstavo.

V zvezi s pripravami na občni zbor je upravni odbor sprejel pobudo za širši kandidacijski postopek evidentiranja bodočih članov izvršnega odbora LZS in imenoval posebno kandidacijsko komisijo, katere člani zastopajo vsa območja Slovenije.

Upravni odbor je obravnaval tudi poročilo o aktivnosti lovskih organizacij pri proslavah 30-letnice osvoboditve. Kritično je ocenil uresničevanje sklepa o sodelovanju vseh lovskih organizacij na manifestativnem pohodu Po poteh partizanske Ljubljane in na osrednji proslavi 10. maja v Ljubljani. Ugotovil je, da poročilo ne zajema sodelovanja lovskih organizacij tudi pri drugih proslavah 30-letnice osvoboditve, zlasti na območju krajevnih skupnosti in občin. Zavoljo tega in ker nekatere takšne prireditve šele bodo, naj področne

lovske zveze do 15. sept. pošljejo zadevna dopolnilna poročila, preverijo pa naj tudi podatke o udeležbi na Pohodu, ker sedanji temeljijo le na evidentiranju s strani LZS.

Upravni odbor je ob 30-letnici osvoboditve na predlog izvršnega odbora odlikoval z redom za lovske zasluge vodilne in zaslužne delavce v lovskih organizacijah drugih republik in pokrajin ter najzaslužnejšim sodelavcem pri postavitvi Slovenskega lovskega muzeja podelil Zlatorogove plakete. Pri obravnavanju prošelj lovskih družin Kovor in Kanal za pomoč pri kritju odškodnin za izredno škodo od divjih prašičev v preteklem letu, je upravni odbor ugotovil, da v okviru področnih lovskih zvez oz. območij vse prepočasi uveljavljamo načelo solidarnostnega združevanja sredstev v te namene. Iz solidarnostnega sklada LZS je upravni odbor obema družinama sicer dodelil finančno pomoč, a se je zavzel za dosledno izvajanje sklepa zadnjega občnega zbora oz. 6. seje upravnega odbora LZS, 17. 1. 1975 v Kočevju, o gojitvenih ukrepih pri gospodarjenju z divjimi prašiči.

Končno je upravni odbor dopolnil sklep LZS o slovenskem lovskem kroju, iz leta 1953, s tem da je kraj lahko rjave ali zelene barve.

VSEM LOVSKIM DRUŽINAM!

Upravni odbor Lovske zveze Slovenije, zbran na 9. seji, 21. 6. 1975, v Bistri pri Vrhniki, ugotavlja, da so vse pogostejši primeri, ko posamezne lovske družine brez utemeljenih in upravičenih razlogov odklanjajo sprejem novih članov. Ker je to v nasprotju z načeli naše družbenopolitične ureditve, v kateri imajo vsi občani pravico, da pod enakimi pogoji sodelujejo pri varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter upravljanju lovišč, in ker so pojavi neupravičenega zapiranja lovskih družin tudi v nasprotju z že sprejetimi smernicami in stališči zadnjega občnega zbora Lovske zveze Slovenije v Kopru, je upravni odbor sprejel naslednja

STALIŠČA:

Lovska zveza Slovenije je že v »Osnovnih načelih za zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč« poudarila, da je potrebno vsem zainteresiranim občanom omogočiti vključevanje v lovske družine, kolikor so seveda pripravljeni izpolnjevati pogoje sodelovanja.

Utemeljeni razlogi zoper sprejem novih članov so lahko samo članstvo v že eni lovski družini na območju SR Slovenije, neizpolnjevanje obvez in dolžnosti v pripravniški (kandidatski) dobi, kaznovanje zaradi kršitev predpisov s področja lovstva ali nabavljanja, posesti in nošenja orožja in podobno. Upoštevati je tudi moralno-politične kriterije, pri čemer v lovsko družino ne more biti sprejet, kadar ni član Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Upravni odbor je nadalje ugotovil, da med upravičene razloge tudi ne sodijo: številčno omejevanje članstva lovske družine; kriterij, da mora prosilec prebivati na območju lovske družine; pristopnina, ki na območju področne lovske zveze presega dogovorjeno višino in odklonitev sprejema brez utemeljitve.

Neutemeljeno odklanjanje novih članov in ravnanje posameznih lovskih družin moralno škoduje ugledu celotne organizacije, pa tudi ugledu tistih lovskih družin, ki glede sprejemanja novih članov spoštujejo smernice in stališča zadnjega občnega zbora LZS v Kopru l. 1973, ker se očitki o celovitosti in elitnosti lovske organizacije posplošujejo.

Upravni odbor LZS zato poziva vse lovske družine in članstvo, da se zavzemajo za pospešeno odpravljanje slabosti glede številčne krepitve naše organizacije. To je še zlasti pomembno v bližajoči se javni razpravi o osnutku zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč, v kateri bo zakon obravnavan z vso pozornostjo in kritičnostjo.

Lovski zdravo!

Predsednik:
Lojze Briški, l. r.

no nastlanem ležišču je bil mrtev mladič. Očitno ga je stara po nerodnosti stisnila ob rob gnezda in je zato poginil. Nekaj dni zatem so našli na tistem področju še eno takšno gnezdo, nekaj metrov od njega v različnih smereh pa tri mrtve pujske. V tem predelu sta torej povrgli dve divji svinji. Zaradi nemira s prisotnostjo in delom delavcev sta bili svinji prisiljeni zapustiti goščavo. Prvi svinji je uspelo odpeljati, razen enega mrtvega, vse mladiče, druga pa je odvedla le del naraščaja, saj so trije slabše razviti poginili v bližini gnezda, ker se svinja ni več vrnila. Tiste dni je v tamkajšnji okolici revirni gozdar videl skupaj dve svinji in osem mladičev. Kakor sem kasneje ugotovil, sta bili to mladi svinji, ki sta imeli prvič mladiče. Verjetno sta bili iz istega legla in sta ostali tudi skupaj, ko sta polegli in vodili mladiče. Pregnani s pujski, ki so jima komaj sledili, sta prišli v življenjsko stisko zaradi hrane. Še sami nedorasčeni sta morali skrbeti za lastni nadaljnji razvoj in tudi za mladiče.

K sreči je v tem delu lovišča stalno oskrbovano krmišče, katerega sta svinji že prej obiskovali in sta se ga z mladiči še krepkeje poslužili. To krmišče sem oskrboval sam. Enkrat do dvakrat tedensko sem raztresel 10 do 15 kg orobkane koruze ali pa enako količino v storžih. Občasno sem prinašal tudi kostanj, sadje in drugo. Divji prašiči so krmišče redno obiskovali v krajših časovnih presledkih. Lani jeseni sem jih dvakrat podnevi bežno videl na krmišču. Vznemirjeno puhajoč so hitro izginili v goščavi. Marca letos, ko sta omenjeni svinji povsem osvojili krmišče, je hrana dnevno izginjala in krmišče je bilo redno izpraznjeno. Zaradi tega sem začel hrano prinašati pogosteje, vsak drugi dan in kasneje vsak dan. Večjo zalogo koruze sem pripravil v baraki ob gozdni jasi oziroma pri njivi za divjad, posejani z ovsom.

Sklenjeno prijateljstvo

Konrad Sajdl

V času, ko civilizacija vse bolj krči življenjski prostor divjadi, si lovske dejavnosti ne moremo zamišljati brez ustreznih gojitvenih ukrepov. Med te spada ne nazadnje tudi krmljenje divjadi.

Krmljenje je potrebno, kadar si divjad sama ne more najti zadosti hrane. To je predvsem v hudih zimah z visokim snegom in ostrim mrazom. Takrat navadno krmimo. Če smo se že odločili za krmljenje, pa je bolje, da krmimo stalno, brez ozira na letni čas, le da krmišča bolj ali manj zalagamo s hrano.

Divjad mora namreč vedeti, kje so krmišča in kje bo dobila pomoč, če nastopi stiska. Povzročitelj le-te pa ni samo zima, stiska nastopi tudi v drugih obdobjih, na primer v času poganja in kasneje, ko morajo divje živali skrbeti zase in za svoje mladiče. Tak primer smo imeli letos v lovišču LD Boštanj, ki meri nekaj manj kot 5000 ha in kjer na enem krmišču divje prašiče stalno krmimo.

Proti koncu februarja so gozdni delavci pri svojem delu našli v gošči gnezdo divje svinje. Na skrb-

Divja svinja, ki je sklenila prijateljstvo s človekom, s pujski na krmišču

Foto dr. J. Pesjak

Neko dopoldne, ko sem v vreči nesel koruzo na krmišče, sta bili tam obe svinji z mladiči. Ena je krepko puhnila, završalo je po suhem listju in še preden sem kaj videl, so izginili v gošči. Zadovoljen z doživetjem sem razmetaval koruzne storže. Pa sem vrgel storž v nasprotno smer, kamor so zbežali prašiči, in iz gozda je skočila druga svinja. V rahlem drncu, kakih 30 korakov od mene, je šla za pobeglim tropom. Preden je izginila, je obstala, kakor da bi se mi hotela predstaviti. V vreči sem imel še nekaj koruze, zato sem namigoval z opraviлом in si medtem ogledoval sledove v blatu, z blatom namazano drevje, kaluže, ki so tudi tam, solnico in vse, kar me je zanimalo. Naenkrat pa je zahrumelo v goščavi, od koder je z grozeče naježenim grebenom planila naravnost proti meni divja svinja. Nepripravljen na kakršnekoli ceremonije sem se precej urnih krač umaknil s krmišča. Naslednji dan sem se s fičkom peljal po gozdni cesti mimo njive proti baraki z namenom, da založim krmišče. Na travniku ob robu gozda pa me je presenetila svinja, ki je

takoj skočila v grmovje. Ustavil sem avto, izstopil in hotel pogledati za svinjo. Toda komaj sem napravil nekaj korakov, že je pridvela iz gozda proti meni. Pustil sem jo povsem blizu, na nekaj metrov, potem pa – hočeš, nočeš, moraš – sem se umaknil, tokrat v avto. Svinja je hodila okrog avtomobila čisto blizu. Odprl sem vrata in imel krasno prilžnost, da si jo dobro ogledam. Bila je mlada svinj-mati z nabrekliimi seski, okrog katerih ni bilo dlak, sicer pa s polno zimsko dlako. Na hrbtu je imela ščetine posebno dolge in naježene, rilec bolj tenak, telesna teža 60 do 70 kg. Drug drugega sva ogledovala kake pol ure. Večkrat sem hotel izstopiti, pa je prišla takoj k meni močno naježena. Kaj je hotela, takrat še nisem vedel, niti ji nisem zaupal. Nekajkrat je z rilcem podrsnila po zemlji, češ lačna sem, daj mi jesti, toda moja trda glava tega ni dojela. Sicer pa bi ji bil hrano pripravil rajši brez njene navzočnosti. Ko je zopet prišla okrog avtomobila in obstala za njim, sem vžgal motor in pritisnil na plin. Tudi to je ni posebno zmotilo, le rahlo je puhnila in se

za nekaj metrov oddaljila. Počasi sem odpeljal, ona pa me je v drncu spremljala vzporedno ob cesti še kakih 100 metrov in nato zavila v gozd. Doma sem o doživetju pripovedoval kolegu-lovcu. Naslednji dan sem ga vzel s seboj, da bi tudi on videl svinjo. Toda ni je bilo in nemoteno sva natresla hrano po krmišču. Popoldne tretjega dne sem se zopet zapeljal k baraki, kjer sem imel spravljeno koruzo. Komaj sem ugasnil stroj, zaloputnil avtomobila vrata in odklenil barako, je iz hoste v elegantnem drncu pritekla svinja prav k meni. Postregel sem ji s koruzo, ki jo je vneto jedla, ne meneč se za mojo prisotnost. Zaupanje in prijateljstvo je bilo sklenjeno, krmišče pa samodejno prestavljeno iz gošče k baraki, kar pa mi že prvi dan ni bilo všeč. Nametal in natrosil sem precej koruze, zaprl barako in zlezal nekaj metrov od tam na visoko prežo, ki je nekaka terasa in sestavni del barake. Mirno sem sedel na klopci in opazoval svinjo, ki je hlastno in zelo spretno spravljala koruzo. Z rilcem je koruzni storž pritisnila k tlom, z zobmi

spodnje čeljusti pa luščila koruzo z neverjetno spretnostjo. Sem in tja si je pri tem pomagala tudi s prednjo nogo. Čez nekaj časa je rahlo zarunkala in v goščavi se je nekaj zganilo. Šumenje je prihajalo vse bliže in že so pritekli pujski. Pet se jih je hkrati pojavilo ob svinji. V gozdu pa je še šumelo, zopet je priteknel mladič, za njim pa še dva. Po močnejšem lomastenju se je pojavila tudi druga svinja. Za trenutek je obstala na robu gošče, nato pa divje puhnila in odskočila. Očitno ji ni bil všeč človeški dah in pa fičko, ki je stal ob baraki. Mladiči so se medtem že lotili koruze. Večinoma so pobirali raztreseno zrnje, tekali sem in tja in odnašali manjše storže v hosto. Kak pujssek se je lotil tudi večjega storža, vendar mu ni bil kos, ker ga ni mogel prijeti z majhnimi čeljustmi. Pri tem se je silno jezil, godel in cvilil. Če se mu je približal vsiljivec, je naježil nežne črne hrbtne dlake, položil uhlja nazaj, mrmraje godel in končno udaril z malim rilcem. Sploh pa so se pujski spopadali, prekopicavali in tekali sem in tja ob vsemogočih glasovih. Tudi svinja pri jedi ni pustila, da bi se kak mladič preveč približal njenemu rilcu. Rahlo ga je sunila, da je zacvilil ali pa tudi ne. Zgodilo se je, da je mati hotela mladiču vzeti storž, a ji je vrnil milo za drago, kolikor je bilo pač v njegovih močeh. Medtem se je v gošči odigral pravi cirkus. Druga svinja je bila plaha in nemirna. Večkrat je pritekla na rob goščave, gledala na krmišče in zopet odskočila na varno. Pri tem je divje puhala in runkala. Kadar je pujssek prinesel storž v hosto, je tekla za njim toliko časa, da mu ga je

Pisec članka Konrad Sajdl s svojimi varovanci
Foto ing. S. Sokolić in dr. J. Pesjak

vzela. Seveda se je mladič upiral in cvilil. Če je moja prijateljica zanesla storž v goščo, sta se zanj – ob zamolklih glasovih – spopadli tudi svinji. Vendar vsi ti spopadi niso bili resni. Očitno je med prašiči pri pojedini tak družinski običaj.

Minila je debela ura. Hrane na krmišču je skoraj zmanjkalo, mladiči pa so postali nemirni. Zatekli so se k stari in jo rahlo cvileč nadlegovali. Naenkrat se je vrgla postrani na tla, pet mladičev je hkrati prišlo za seske in obležalo ob njej. Na robu gozda je isto storila druga svinja s svojimi tremi mladiči. Nekaj minut ni bilo slišati ničesar, vladal je popoln mir – dojenje. Zmračilo se je. Stopil sem s preže k vozilu in se odpeljal. Zaupljiva svinja je ostala na krmišču, mladiči pa so zbežali v gozd.

Podobni prizori so se nato ponavljali skoraj vsak dan, nekaj tednov. Prašiči so več ali manj redno prihajali na krmišče okrog 11. ure dopoldne in zgodaj zvečer. Kasneje pa samo zvečer v mraku. Zaupljiva svinja je prišla navadno iz gozda takoj, ko je zaslišala avtomobil. Koruzni storž mi je večkrat vzela iz roke in hvaležno zarunkala.

Prikupne divje prašiče si je v prosti naravi ogledalo mnogo lovcev in drugih ljubiteljev narave. Posebno so prišli na račun lovci s kamero in fotoaparatom. Naval ljudi v lovišče je postal že tolikšen, da smo morali zapreti cesto, vendar tudi s tem nismo mogli preprečiti vsakodnevnih obiskov.

Pujski so se medtem lepo razvili. Svetli pasovi ob straneh po telesu so jim počasi zginjali in barva dlake je že skoraj prešla v enakomerno sivo do rdeče rjavo. V prvi polovici maja so po oceni tehtali po 15 do 20 kg. Svinjama so v tem času začele izpadati zimske ščetine in sta nekoliko zgubile na lepoti. Bili pa sta v dobri kondiciji. Dojili nista več.

Ves ta čas smo bili lovci v skrbah,

da se tej prašičji družini ne bi kaj zgodilo. In zgodilo se je. Velik pes volčjak iz bližnje vasi, ki je preganjal srnjad, je neke noči pregnal tudi prašiče. Nekaj dni za tem sem ga poslal v večnost, ko je lovil odraslega srnjaka. Prašiči se na krmišče niso več vrnil. Nekaj časa so se še zadrževali v drugem delu lovišča in tam uprizorili nekaj senzacij. Dobrodušen kmet je zlezel pred svinjo v kozolec, ko je šla za njim. Ljudje so jih videli podnevi v krompirišču, kjer so naredili nekaj škode. Pogumna gospodinja je

s preklo nagnala svinjo, ki je prišla iskat hrano skoraj na dvorišče. Čez nekaj tednov pa smo prejeli žalostno vest, da so v lovišču sosednje lovske družine pobili del prašičev iz priljubljenega tropa. Pravični lovci to dejanje kar najbolj obsojajo. Nad takim početjem so se zgražali tudi nelovci, med njimi celo taki, ki jim divji prašiči delajo škodo na polju. Divja svinja-mati, ki je človeku preveč zaupala, je skupno z dvema svojima mladičema padla pod streli ničvrednega »lovca«.

Drugo srečanje lovskih pevskih zborov

Za 30-letnico osvoboditve in občinski praznik Slovenj Gradca

Lani 20. aprila je bilo prvo takšno srečanje v Globokem pri Brežicah, letos 7. junija pa v Podgorju pri Slovenj Gradcu. Organizacijo srečanja je prevzela LD Podgorje in se naloge lotila z veliko zavzetostjo in odgovornostjo. Lovci so okrasili dvorano z zelenjem, lovskimi trofejami, zastavami in lovskimi prapori. Vse je bilo pravočasno nared za sprejem lovskih gostov.

Srečanja so se udeležili lovski pevski zbori iz: Globokega, Dekanov, Sodražice, Maribora in Podgorja. Dvorana je bila nabito polna.

Navzoče je najprej pozdravil predsednik sveta KS Podgorje Miha Lavre in izrazil zadovoljstvo, da se je v kraju zbralo toliko ljubiteljev slovenske pesmi. Iskreno dobrodošlico vsem nastopajočim in zbranim v dvorani je izrekel tudi starešina LD Podgorje Milan Štumpfl. Pokrovitelj prireditve je bila Lovska zveza Slovenije. Navzoč je bil tudi njen predsednik Lojze Briški, ki je v svojem govoru med drugim

dejal: »V letošnje praznično leto, trideseto obletnico osvoboditve in graditve naše svobodne socialistične samoupravne skupnosti se z vrsto prireditev vključujemo tudi člani lovske organizacije. Dejavnost naše organizacije ni omejena le na skrb za varstvo divjadi, upravljanje lovišč in izvajanje lova. Lovske družine poleg te, vsekakor temeljne dejavnosti razvijajo tudi druge oblike družbenopolitične aktivnosti. Skrbno gojimo vzajemnost, tovarništvo in druge socialistične moralne vrednote, kar je skupaj s samoupravljanjem temeljna sestavina življenja in dela lovskih kolektivov. Posebej je spodbuden razvoj lovskega zborovskega petja, ki prispeva določen delež v zakladnico slovenske amaterske kulture. Izrekamo zaslužen priznanje za prizadevanje in uspehe našim lovskim tovarišem-pevcem in njihovim zborovodjem. Dosežena raven njihovega kulturno-umetniškega poslanstva naj bo spodbuda tudi drugim članom in družinam naše organizacije! Želimo, da s svojim

Mešani pevski zbor Lovske družine Podgorje pri Slovenj Gradcu. Vodi ga Anica Meh (v sredini), ravnateljica tamkajšnje osnovne šole Foto J. M.

delom nadaljujete in z današnjim ter vsemi prihodnjimi nastopi dosežete čim boljše uspehe. In ne nazadnje izrekamo priznanje LD Podgorje, organizatorju 2. srečanja lovskih pevskih zborov Slovenije. Prvi se je občinstvu predstavil pevski zbor iz Globokega, trideset lovcev-pevcev, ki nastopajo na prireditvah v domačem kraju kakor tudi v drugih krajih Posavja. Nekaj pesmi so že tudi posneli za RTV Ljubljana. Prav ta zbor je tudi pobudnik tovrstnih srečanj. Pod vodstvom dirigenta Mihe Halerja so zapeli tri: »Zeleni gozd« Frana Gerbiča, »Kako bom ljubila« Jožeta Gregorca in »Bela krajina« Matije Tomca.

Prijetno topel veter je zavel tudi od morja; zapeli so lovci iz Dekanov pri Kopru, ki sicer nastopajo na raznih prireditvah v Slovenskem primorju. Z njimi je prišla v Podgorje tudi avtorica besedil dveh pesmi »Na lov« in »Srečni lovec«. Občinstvo jo je pozdravilo z navdušenim ploskanjem. Besedili omenjenih pesmi je uglasbil njihov dirigent Fabijan Vatovec. Poleg teh dveh pesmi so zapeli še »Žabja svatba« Vinka Vodopivca.

Oktet iz Sodražice, ki je nastopil tudi na šentjernejskem srečanju oktetov Slovenije, je s svojimi vedrimi pesmimi popeljal poslušalce v svet zelene bratovščine, šaljiv in poln vedrine. Zapeli so »Jager ima lep zelen klobuk« Radovana Gobca, »Črni kos« Franca Gornika in »Postujte s tovari« Matije Tomca. Njihov zborovodja je Franc Gornik.

V oktetu Lovske zveze Maribor

pojejo lovci iz sedmih LD, od leta 1969. Nastopili so že na več prireditvah po Sloveniji in izven njenih meja. S svojim nastopom so dokazali, da znajo enako dobro izraziti šegavost in hudomušnost kakor nežno toplino. Pevovodja je Tine Colnarič. Zapeli so »Lovec« Kamila Maška, »Na poljani« Vinka Vodopivca in »Nedeljski jagri« Luke Kramolca.

Tudi domači pevci so bili toplo sprejeti. Pod vodstvom Anice Meh so zapeli »Stoji tam gori lovec mlad« Milka Škoberneta, »Pastirček« Frana Gerbiča in »Pohorski jager« Franca Robnika. S tem pa nastop domačinov ni bil pri kraju. Pristopile so še boljše polovice in mešani zbor je nastopil prvič v tej sestavi. Pod vodstvom Anice Meh je zapel »Po cesti mi pride en jagerček mlad« Frana Goloba in »Rož, Podjuna, Zilja« Pavleta Kernjaka. Pesem, polna toplote in neskončnega hrepenenja, je resnično segla do srca. Sicer pa je občinstvo nastope vseh zborov nagradilo z velikim aplavzom.

Končno smo dočakali najlepše, najrazburljivejše in najslovesnejše. Na oder so prišli pevci vseh zborov. Iz skoraj sto grl so zadonele pesmi »Pozdrav« Ubalda Vrabca, »Jaz sem en frišen jager« Luke Kramolca in »Lovska« Frana Venturini. Preskromno je, če rečem, da so zadonele. Vso dvorano je preplavilo ubrano petje. Občinstvo in pevci so se zlili v mogočno reko navdušenja in povezanosti. Z največjim navdušenjem je bila sprejeta »Lovska«, ki so jo na željo poslušalcev morali zapeti dvakrat.

Srečanje lovskih pevskih zborov v Podgorju je bil lep prispevek k praznovanju 30. obletnice osvoboditve in občinskega praznika Slovenj Gradec. Srečanje je bilo tudi dokaz, kako živa je želja po ohranitvi lepe slovenske pesmi, pesmi, ki povezuje ljudi in narode, pesmi, ki družijo zlasti bratske narode. Navzoči gostje iz pobratene občine Gornji Milanovac v Srbiji niso mogli skriti svoje ginjenosti in navdušenja. Še dolgo nas bo osrečeval spomin na to edinstveno prireditev.

Janja Mugerle

ZA LOVSKI BLAGOR

Ivo Grögl

Izteka dan se v večernem žaru.
Sence iz gozdov
pomikajo se v log zeleni.
Na jasi tisoč cvetk
ozira se v nebo žareče.
Krilati pevci v letu slednjem
iščejo zavetja pred nočjo.

Na travnati paleti,
pisani,
cvetoči,
razlil se madež rdeči.

Lepota in ponos
sta legla zadnjič k počitku.
Z življenjem
napojila sta zemljo
in šopek drobnih rož.

V očeh miline ni – le moten je pogled
– in večni mir
preselil se je vanj.
Iz roke smrti
prejel poslednji je grizljaj.

Ko zašumeli so vetrovi
v vrhah stoletnih smrek,
je za klobuk zataknil si
zeleno vejico –
in v poslednjem siju dneva
odmeval je izrek – za lovski blagor.

Stari notranjski lovci

Matevž Hace – ilustriral Marjan Bregar

III

Zankarji so se ga najbolj bali

Strletov Janez je bil praktičen in strasten lovec. Pri hiši so bili lovci že od leta 1775. Takrat so zidali šolo v Starem trgu. Janezov oče je lov na zajce preziral, češ da zajca ustreliš mimogrede. Janezov ded pa je ljubil in cenil samo lov na jelena. Kako je bilo Janezove-mu dedu Andreju hudo, ko so v revolucijskem letu 1848 kmetje, lovci, divji lovci in dosluženi vojaki, ki so imeli kak pihalnik pri hiši, postrelili na Notranjskem skoraj vso jelenjad. Ded je takrat dejal mlademu vnuku Janezu:

»Oj, ti Janez, ko boš pa ti gori rastel, boš streljal samo zajce in lisice.«

Ko je Janezek odrastel, je vedel, da se je ded le malo zmotil v oceni za bodočnost.

Tako je bilo. Ko si je Janez ob koncu preteklega stoletja sezidal kraj vasi hišo, je vrgel pogled na starodavni sivi Devin. Sam sebi je dejal: Ja, ja, tisti Devin in še Polanca povrhu bosta pa moja. Gorje, če dobim kakega divjega lovca! Ne, ne bo vse prav. V desetih letih. Seveda se je Janez malo zmotil. Kar trije zviti zankarji so bili v vasi. Zankarji, ki so znali zanko oviti s travo, da je ni bilo videti. Zankarji, ki so prva leta ujeli in pojedli več zajcev kakor Strletov Janez, ki je bil zakonit lovec. Tista leta, to je v začetku tega stoletja, je bilo po notranjskih poljih in ogradah desetkrat več zajcev kakor po letu 1920. Imenitni mestni in trški lovci so mislili, naj lov na zajce uspešno goje le vaški zakoniti lovci. Zanje, za mestne, loške in trške lovce, je le velika divjad – jeleni, srne in zverjad, kakor so volkovi in medvedi.

Strletov Janez se je posmehoval takim lovcem, ki so mislili, da grofje, baroni, princi in knezi niso lovili zajcev, ampak izvajali samo plemeniti lov na jelene in srnjake. Tak miselnost je vladala vse do leta 1920.

»Oj, Janez, kaj bi skuhala za kosilo,« je rekla oktobrskega dne njegova žena.

Strletov Janez je cepil na dvorišču in se oziral v temne oblake, ki so drseli po Lašniku.

»Vraga, samo da ne bi zamedlo prej. Nisem še napravil dovolj nastilja. V hlevu je pa šest govedi.«

»Slišiš, Janez? Kaj naj skuham za kosilo,« je ponovila žena.

»Opoldne bo golaž,« je odvrnil Janez in zapičil sekuro v les.

»Saj ni mesa.«

»Ne sitnari no,« je trdo dejal Janez, stopil v sobo in pogledal na uro. Kazala je deset. Oblekel je kamižolo, snel s stene dvocevko, odklenil omarico in vzel naboje. Hitro je krenil za hišo ob njivi proti Kopalniku. V Knavsovi ogradi, imenovani Zidanica, so se pasli trije veliki zajci. Pomeril je. Dva strela sta zagrmela drug za drugim in dva zajca sta obležala. Pobral ju je, obesil na puškino cev in krenil proti domu. Vse to se je zgodilo v pol ure.

»Žena, golaž za tri dni, za vso družino!« Bilo jih je šest, imela sta namreč štiri otroke.

Ker je bil Janez zakoniti lovec, je ob vsaki priložnosti poudarjal, da bodo v kraju iztrebljeni vsi zankarji, še preden bo izumrl stari rod. Poznal je staro zankarsko navado. Takle zankar gre lepo po Ulaki ali Grebenu. Pod pazduho ima sekirico. Nepoučen človek bi si mislil, da išče, kje bo odsekal drenovo kljuko za obešanje volovskih jarmov ali pa lepo, gladko palico za obroč pri košu.

Ulaka je bila vsa prepletena s plotovi, kamnitimi in lesenimi. Zato je Janez kot vnet lovec na zajce vedel, kako preganjati zankarje. Štiri je dobil v enem letu. To je bilo dovolj, da so se ga bali. Ob vsakem vremenu so ga videli na Ulaki ali v Grebenu. Kdaj ta vrag dela, so se spraševali zankarji, čeprav so vedeli, da ima Strletov Janez dobro in lepo obdelane njive. Ampak

Janez je bil hiter. Kadar je ustrelil zajca, ni šel domov po bližnjici kakor ponavadi. Šel je po stari gmajnski poti mimo hiš, da so ga ljudje videli, da nese zajca. Ljudje pa nevoščljivi! Hm, pri Strletovih bodo danes imeli golaž. Ja, ja, lovec ni vsak. Hm, on, Janez je dobro vedel, kje prehajajo zajci, vedel je tudi, v kateri ogradi se najrajši pasejo. Streljal pa ni mladih, temveč samo stare. Sinovi so bili ponosni na očeta – lovca. Dva sta se živo zanimala za lov, medtem ko sta druga dva lovu obračala hrbet.

Nekoč je Strletov Janez imel srečo. V enem dnevu je ujel dva zankarja. V svoji vnemi ju je gnal iz Kopalnika naravnost v Lož na orožniško postajo, kjer so ju popisali in jima odvzeli zajca. Strog orožniški stražmojster jima je dejal: »Kaj se vama ne smili žival, ko se muči v žici? Kako trpi!«

Zankarja sta se izgovarjala, da sta lovila zajce v zanko zato, ker da nimata toliko denarja, da bi lahko bila zakonita lovca.

»Ne bo držalo,« se je oglasil Strletov Janez. »Vsak od vaju ima petkrat več zemlje kakor jaz. Količkrat več vidva zapijeta in zabunkata ob nedeljah kakor jaz, tolikokrat prej bi že lahko bila zakonita lovca kakor jaz.«

Molčala sta na te besede. Ko so končali na orožniški postaji, so šli domov. Lovec Janez jo je mahnil čez Kopalnik domov, kjer ga je čakalo delo, onadva, Štorov Jaka in Šumradov Jernej, sta pa urno zavila k Motozinu v gostilno, nasproti okrajnega sodišča. Sklenila sta, da se bosta maščevala Strletovemu Janezu. Kako bi se maščevala, sta premišljevala. Sram ju je bilo, ker so ju videli Ložani, ko ju je Janez gnal. Ložani so se škodoželjno smejali: »Ha, ha, tako močna gruntarja, pa zankarja!«

Stari Prsek je sedel ob fraklju pri Motozinu. Dejaj je: »Smilita se mi, ker vaju je stari Strletov kujon tako nasmodil. Nista mogla uteči?«

»Ja, da bi me ustrelil v nogol« je odvrnil Šumrada in v dušku spil četrtno vina.

»Pojdiva, Jernej,« je dejal Štorov Jaka, »se bova že še spotoma pogovorila, kako mu bova vrnila. Tako vrnila, da jo bo hudič pomnil.« Odšla sta in se spotoma pomenkovala. Šumradov Jernej je tuhtal. Dal je prst na čelo. »Jaka, jo že imam. Janez ima lep mlad sadovnjak, ki ga je sam zasadil. Pojdiva ponoči in mu obeliva dvajset najlepših dreves. To bo skakal. To bo iskal krivca. Kar naj skače in kriči, bo pa še enkrat kopal jame in še enkrat sadil.«

Tiste čase pred prvo svetovno vojno se je večkrat primerilo, da so nasprotniki obračunavali med seboj tako, da so na vrtu obelili mlada drevesa ali pa tik pred košnjo na travniku zabili v zemljo stare obrabljene pile. Bili so taki, čeprav so že izumrli, ali kakor pravijo lovci, da so šli med angelčke.

»Da, da, rečem ti Jaka,« je dejal Šumradov Jernej, »Strletov Janez ima rajši vrt kot svoje sorodnike. Kar tako bi mu jo našpičila.«

Od veselja, da sta dobro in lepo sklenila, sta krenila še v gostilno na Vidmu na liter črnine. Tam so se trški učitelji mastili s srnjakovo pe-

čenko. Povabil jih je gostilničar in lovec Franjo, ki mu je po štirih letih uspelo ustreliti močnega srnjaka.

»Hm, hudiči se mastijo,« je šepnil Jaka Jerneju. »Midva sva pa ob zajca in še gor bova plačala. Kje je še pravica na svetu? Kdaj bi šla? Kateri večer?« Tako je vprašal Šumradov Jernej Štorovega Jaka, ki je bil bolj bister in iznajdljiv.

Jaka je malo pomislil, se ozrl na cesarjevo sliko in odvrnil:

»Veš kaj, Jernej, v soboto bo najbolj pripravno. Takrat Janez rad vasuje gori na Vidmu.« Sklep je bil storjen in lahkega srca sta krenila domov.

Tudi Janez Strle je v svoji lovski izkušnosti vedel, da se bosta maščevala. Vedel je tudi to, če dobro stoječega kmeta dobiš pri prepovedanem delu, da mu gruntarski ponos brani pozabiti na maščevanje. Seveda, lovec Janez ni povedal vaščanom, kako ju je zalotil v Kopalniku. Še doma se ni hotel pobahati, kako je prijel zankarja. Tudi Šumradov Jernej in Štorov Jaka sta molčala in delala načrt za obračun.

Sobotni večer je bil lep. Polna luna je vzhajala izza Rane gore in osvetljevala mirno dolino pod seboj. Zankarja sta se pripravljala. Dogovorila sta se, da bosta dobro nabrusila rezilnik in v prsni višini obelila dvajset ali pa tudi več sadnih dreves.

Med hišo in vrtom je imel Janez Strle hlev. »Samo, da naju pes Kastor ne bi zavohal in zalajal.« Samo to ju je skrbelo. Kakor hitro je ponoči začel Strletov pes lajati, je ponavadi lovec Janez vstal in šel na vežni prag pogledat, čemu pes tako laja.

Tisti večer je Janez ustrelil blizu Klanca lepega srnjaka. Pa ga je povabil stari Poton, naj malo prisede in pokusi, kakšen brinovček je skuhal. Lovec Janez, ki je tudi sam imel v zakupu žganjekuho, je prisedel v majhni leseni nizki hiši,

prislonjeni ob rob Stražišča. V prijateljskem pomenku je teknel čas.

»Oho, Poton, ura je že deset.«

»Ej, Janez, blagor ti, lepega srnjaka si pihnil. Srečo imaš. Kar po cesti pojdi.«

»O, ne, ne,« je odvrnil Strletov. »Kar pod Grebenom bom šel. Noč je lepa in svetla. Morda bom še koga srečal.«

Poslovila sta se kot stara znanca, izkušena prijatelja v lovu in žganjekuhi.

Tisti čas sta oprezno za vrtovi stopicala zankarja Šumradov Jernej in Štorov Jaka. »Ha, ha, to bo Janez zjutraj zazijal, ko bo videl našino delo!« Oba sta si s sajami namazala obraz, na glavo pa poveznila star obnošen klobuk.

Bilo je okrog desete ure zvečer. Obstala sta na poti, ki drži proti Grebenu, potem pa se spustila proti mlademu vrtu Janeza Strleta. »Kako bi?«

»Ti začni od gornje strani, jaz pa od spodnje.« Sapa je zavela in listje je šuštel. Sklonila sta se, da bi začela vsak s svojim maščevalnim delom. Pes je nekaj zavohal in divje zalajal. Obstala sta in se ozrla naokrog. Kako da ju je zavohal, saj je privezan in skedenj ter hlev sta vmes. Takrat je prišel lovec Janez. Krenil je kar čez vrt proti domu.

Obstal je ob plotu. Opazil je v mesečini dve senci. Hitel je. Hrsk, hrsk je delalo. Oho, si je mislil, dva škodljivca sta. Spustil je srnjaka na tla in napolnil puško. Ustrelil je v zrak, dvakrat zapovrstjo. Onadva pa sta divje bežala doli do deželne ceste in proti vasi Dane. Lovec Janez je stopal po vrtu. Opazil je, da sta dve lepi jablani obeljeni. »Gotovo sta to storila onadva prekleta zankarja,« je dejal in zaškripal z zobmi.

Sadjarju, čebelarju in lovcu Janezu Strletu je bil vrt poleg lova in čebelarstva najbolj pri srcu.

Drugi dan je bila nedelja. V obeh gostilnah, tako na Vidmu kot pri Malnaricah, je povedal, da vsak ve-

čer straži vrt. »Kdor bo stikal še kdaj po mojem vrtu, bo dobil šibre v zadnjico,« je strmečim vaščanom rekel Janez. In dokler je lovec Janez živel, so mu pustili sadni vrt pri miru.

Doživel je, da ga je nekdanji zankar Šumradov Jernej klical k sebi. »Zankarjev ne obiskujem,« je dejal Janez. »Stric, pojdite no,« ga je prosil Jernejev nečak. »Saj bo stric Jernej kmalu umrl. Nekaj važnega vam ima povedati.«

»No, prav. Grem. Oh, saj vem, prosil me bo odpuščanja, ker sta z onim Štorovim kujonom sklenila, da mi uničita vrt. Za dušo mu gre.« Tako je spotoma mislil lovec Janez in šel počasnih korakov k Šumradovi hiši. Bilo je to tisto leto, ko se je začela prva svetovna vojna. Na visoki in široki postelji je ležal Šumradov Jernej in težko hropel. Videlo se je, da bo kmalu odšel.

»Si prišel, Janez. Samo, da si me obiskal,« je zahropel. »Janez, Janez, odpusti mi, ker sva ti hotela uničiti vrt. Odpusti.«

»Kdo je še bil zraven?« je vprašal Janez, čeprav je dobro vedel, kdo je bil.

Jernej je spet zahropel in s težavo dejal: »Ja, pa, pa, oni Štorek. Vem, grdo je bilo.«

»No, ja, odpustim ti.«

»Da, da, samo šestdeset zajcev sem ujel, odkar sem lovil. Jojmene, kaj bo rekel oni, že veš, zaščitnik zajcev, oni svetnik, kako se že imenuje...?«

»Sveti Hubert,« je s posmehom odvrnil Janez in zrl v izmučeni obraz zankarja Jerneja.

»Kaj praviš, ali mi bo tudi on odpustil?«

»Najbrž ti bo. Samo malo se boš vical, preden te bo sprejel v nebesa sveti Peter,« je dejal Janez in še dodal: »Jernej, preveč zajcev si ujel v zanke. Ubožci, kako so trpeli, preden so poginili.«

Zankar Šumradov Jernej je bil močan kmet, hud klerikalec in reden obiskovalec nedeljskih prvih maš. Zankar Jernej je do dlake verjel duhovščini, medtem ko je bil lovec Strle svobodomiseln. Dosti je bral in duhovnikom je verjel samo tisto, kar so učili o pravici, resnici in poštenosti. Seveda, takrat so bili časi, ko je večina slovenske duhovščine vodila politiko tudi v cerkvi.

»No, samo, da si mi odpustil,« je zahropel, »se bom pa vical za zajce.«

Tako se je spovedal petinsedemdesetletni zankar Šumradov Jernej Strletovemu Janezu maja leta 1914.

Prišla je prva svetovna vojna. Janeza niso vpoklicali, ker je imel šestinpetdeset let. Lovci, posebno mlajši, so odšli na fronto. Lovišča so se polnila z divjadjo. Doma so ostali samo ohromeli, onemogli lovci. Na Ulaki in Kopalniku pa so se pojavili novi zankarji. To so bili štirinajstletni fantiči, saj so bili divji lovci in zankarji na frontah. Na te mlade zankarje je bil Janez posebno hud. Podvojil je svojo ču-

ječnost, poleg dela na mali kmetiji.

Sončnega jesenskega dne se je vračal iz gmajne pod Grebenom, kjer je napravljaval drva za zimo. Seveda je imel poleg sekire tudi puško. Tudi ob košnji ko je kosil travo, jo je nosil s seboj. Stopal je mimo znamenja pod Grebenom in zavil v Kopalnik. Slišal je neko govorjenje. Počasi je stopal za grmovjem proti Karlovi ogradi. Ustavil se je in videl, kako sta fantiča pritrjevala žico ob debelo lesko v lesenem plotu.

»Dovolj bo deset zank v tej ogradi. Saj sva jih dala v Pirčevi ogradi samo dvanajst pa je večja kot ta. «Stojta!« je zavpil lovec Janez in pomeril nanju. Obstala sta in se tresla. Pred seboj ju je gnal v Pirčevo ogrado, da sta v njegovi navzočnosti pobrala zanke. Nato ju je gnal k stražmojstru v mesto Lož.

Stražmojster ju je ozmerjal in dal poklicati starše. Mlada zankarja sta bila meščana. Seveda so meščani kleli lovca Janeza, češ kako si upa preganjati mestne fantiče.

Tako je desetletja lovec Janez preganjal zankarje in lovil zajce po Ulaki, Kopalniku in Grebenu. Bližal se je devetdesetim letom, ko je umrl. Ko so ga nesli gori na šentmartinsko pokopališče, so rekli stari kmetje: Sedaj bo Janez lovil zankarje in zajce v nebesih...

(Prihodnjič pa o lovcu dr. Hinku Dolencu.)

Nove smernice za odstrel gamsov v Avstriji

Podatki o odstrelu parkljaste divjadi, navedeni v reviji »Der Anblick« 1/75, so za posamezne dežele Avstrije tako različni, da se zastavlja vprašanje, kako je to mogoče, še posebno pri odstrelu gamsov.

V Avstriji je bilo v letu 1973 uplenjenih skupno 17 919 gamsov, od tega 44 % kozlov, 45,7 % koz in 10,3 % mladičev (kozic in kozličev). Pri tem so po posameznih deželah velike razlike. Npr. v Vorarlbergu je bilo v navedenem času uplenjenih 759 gamsov, od tega 57 % kozlov, 43 % koz in nič mladičev; na Salzburškem pa 2827 gamsov, od tega 34 % kozlov, 50 % koz, 16 % mladičev. Torej velika nenotnost. Kaj in koliko ima kdo prav?

V zvezi z lovskim gospodarjenjem na Salzburškem v letu 1973 so zanimive pripombe in ugotovitve znane avstrijskega lovskega strokovnjaka ing. Mayr-Melnhofa v »Der Anblick« 12/74, v poročilu pod naslovom »Wild und Jagd in Salzburg«. Med drugim ugotavlja,

da z dosedanjimi, za Avstrijo predpisanimi lovskogospodarskimi smernicami niso uspeli »premagati nizkega stanja njihove gojitve gamsov (... den Tiefstand unserer Gamswildhege zu überwinden)« in da smernice iz leta 1966 niso izpolnile njihovih pričakovanj. Prepričani so, da bodo bodoče smernice, izdelane na osnovi dolgoletnih znanstvenih in praktičnih (poudaril M. K.) izkušenj, privedle k cilju. Dalje piše, da naj odstrela mladičev ne planirajo več. Odstrel mladičev naj bo sicer možen, toda brez siljenja k temu s predpisom v procentih (Der Kitzabschuss soll möglich, aber nicht zwingend vorgeschrieben sein!)

Z zadovoljstvom sem v »Der Anblick« 4/75 prebral že nova navodila deželnega lovskega mojstra ing. Hansa Kottulinskyja za odstrel gamsov na avstrijskem Štajerskem, ki so brez dvoma boljša od dosedanjih.

V njih so gamsi klasificirani po starostnih razredih, brez delitve po kakovosti (a, b), in sicer: III. raz-

red – mladi: kozli in koze od 1 do 3 let (dopolnjena leta); II. razred – srednje starosti: kozli od 4 do 6 let in koze od 4 do 9 let; I. razred – stari: kozli 7 in večletni, koze 10 in večletne.

Po teh navodilih naj bi skupni odstrel znašal 8 do 15 % pomladanskega staleža, razmerje odstreljenih gamsov med spoloma pa: 1 (kozli) : 1,2 (koze). Odstrel po starostnih razredih pa naj bi bil: III – 10 do 20 %, II – 20 do 30 %, I – 50 do 70 %. Odstotek odstrela mladičev ni predpisan, a odstrel mladičev je možen. V poštrev za odstrel pridejo zlasti slabotni in pozno poleženi mladiči. Takšne prepoznamo zlasti v avgustu po njihovi telesni velikosti in v času menjave dlake, saj se slabo prebarvajo. Slabotnega mladiča je treba po možnosti odstreliti čimprej, da se koza do zime lahko še telesno okrepi.

Glede mnenj o možnem visokem odstrelu gamsov naj omenim le še podatek iz »Der Anblick« 6/75, stran 183, kjer je med drugim naveden odstrel gamsov v letu 1973 na področju avstrijskih državnih gozdov (Österreichische Bundesforste). Razvidno je, da je bilo v tem letu pri staležu 36 567 gamsov uplenjenih skupno 4212, kar je 11,5 %!

Mimogrede pa še to: na območju omenjenih avstrijskih državnih gozdov, kjer je lov strokovno gotovo v najboljših rokah, je bilo v letu 1973 pri staležu 37 317 srnjadi uplenjene skupno 7784, kar je 20,8 %!

Smernice za odstrel gamsov iz leta 1966, ki jim na Avstrijskem že obračajo hrbet, so bile med drugim tudi pri nas med lovci vzrok za hudo kri, kar je zlasti prišlo do izraza v »gamsji pravdi«. Nekateri so namreč prisegali na njihove smernice oz. navodila, čeprav bi tudi v tem primeru morali vedeti, da ni vse zlato, kar zraste na tujem.

Miloš Kelih

Na sočni paši

Foto F. Gyuran

NEPAL, DEŽELA V OSRČJU AZIJE

S poti po Himalaji

Janez Gregori

Letos jeseni se bo v himalajskem pogorju mudila VI. jugoslovanska alpinistična himalajska odprava (JAHO), katere cilj bo 8475 metrov visoki Makalu v vzhodnem Nepal, ki ga bo skušala osvojiti čez južno steno. Isti cilj, ki žal ni bil povsem dosežen, je imela tudi IV. JAHO leta 1972, katere se je kot zoolog udeležil tudi avtor tega sestavka, kustos Prirodoslovnega muzeja Slovenije. Njegova naloga je bila proučevanje tamkajšnjega živalstva in zbiranje ustreznega materiala za muzejske zbirke. Da bi o tej priateljski azijski deželi in njenem živalstvu kaj več zvedeli tudi lovci, bomo objavili nekaj sestavkov.

Uredništvo

Če pogledamo na zemljevid, se nam zdi, kot bi veliki indijski podkontinent stisnil kraljevino Nepal ob meje Tibeta, ki pripada LR Kitajski. Čeprav Nepal meri le 141 km², se razprostira od komaj 100 metrov nadmorske višine pa vse do 8848 m, kolikor meri najvišja gora na svetu, Mont Everest ali Sagarmatha, kot ji pravijo domačini. Nepal je raztegnjen v smeri vzhod-zahod, severno ga oklepa glavni del pogorja Himalaje, na jugu pa sega do nižin ob indijski sveti reki Ganges, kjer se razprostira daleč znani Terai. Ob tem imenu marsikateremu lovcu začne hitreje biti srce. V teh gozdovih namreč živijo tigri, leopardi, medvedi, sloni in druge živali, na katere so že od nekdaj uprizarjali velike love. Tu živijo tudi številne kobre, razni škorpioni, zaradi vlažnega podnebja je tu pravi malarični pekel. V teh gozdovih živi tudi vse redkejša prtljikava divja svinja, ki je odrasla visoka komaj 30 cm.

Toda časi velikih lovov v Teraiu so minili. Divjadi je vse manj, grozljivo upada tudi število bengalskih tigrov. Leta 1930 jih je bilo v Indi-

Med posebnostmi Katmanduja, glavnega mesta Nepala, so številni templji

ji, Pakistanu, Burmi in Nepal, še okoli 40 000, danes pa jih ni več kot 3000. Med drugimi je tudi nepalska vlada prepovedala lov na tigre.

Ravnice Teraia se dvignejo v predel Churia ali Siwalik, ki je najjužnejša gorska veriga Himalaje, katere vrhovi segajo do 2000 m in se nadaljuje v pasu gričevja. V teh predelih je znani Mahendrin narodni park, poleg tega pa tudi rezervat za indijske nosoroge, ki so že močno ogroženi. Temu ni kriv lov,

saj jih varuje nič manj kot 200 od vlade postavljenih oboroženih čuvajev! Nosorogi so ogroženi, ker jim življenjski prostor odvzema domača živina, predvsem bivoli.

S tega pasu gričevja se je treba povzpeti še čez 3000 m visoko zunanjo verigo Himalaje, Mahabharat Lekh, da prideš do osrednjega pasu v osrčju dežele. V tem osrednjem valovitem delu, polnem kotlin, je tudi katmandujska kotlina z glavnim mestom Nepala, s Katmandujem. Od tu naprej se lahko

samo še dvigaš v himalajski pas s številnimi vrhovi.

Prav v tem osrednjem delu je naseljena večina prebivalcev, ki jih je v Nepal 11,3 milijona. Prebivalstvo je večinoma kmečko, preživlja se s pridelki, ki rastejo na terasastih poljih po strmih bregovih. Gospodarstvo je večidel poljedelsko in živinorejsko, pridelajo največ riža, jute, sladkornega trsta in pšenice. V višjih legah uspevajo ajda, ječmen, posebna vrsta prosa kodo, pa tudi krompir. Industrija si le počasi utira pot, vedno bolj pomemben je dohodek od turizma, nekaj denarja pa pustijo tudi odprave na himalajske vrhove, ki postajajo vse številnejše.

Nepal je čudovita dežela, osvobodjena številnih predsodkov, ki jim pogosto podlegamo Evropejci. Nepal je dežela templjev, kjer je na zunanjih fasadah vrezanih v les vse polno prizorov spolnega življenja ljudi in živali, kar se ljudem zdi čisto nekaj naravnega. Nepal je dežela, kjer te ne sme začuditi, če državni uradnik med opravljanjem svojih dolžnosti lagodno deno nogo za vrat in si začne s hladnico čistiti nos!

Če greš v Nepal s puško, moraš biti pripravljen na dolgotrajen postopek, da za nošenje puške dobiš ustrezno dovoljenje. Že ob prihodu na katmandujsko letališče smo imeli posebno zabavo s carinskim uslužbencem, na katerega je že samo ime puška delovalo tako, kot bi ga z njo najmanj mahnil. Šele, ko smo ga prepričali, da ni nabasana, jo je vzel v roke, vse skupaj zapečatil in »do nadaljnjega« dal v skladišče.

Lov v Nepal ni organiziran, ne poznajo nobenih lovskih organizacij. Kdor hoče na lov, mora dobiti dovoljenje ministrstva za gozdarstvo. Strelno orožje je tu prava dragocenost, prav gotovo ga ljudje na podeželju nimajo. Zato si je težko razložiti, zakaj so kraji, kjer smo potovali, dobesedno brez velikih divjih živali. Prav verjetno ljudje poznajo razne druge načine lova, saj jih k temu priganja ne preveč poln želodec. S čim tam ljudje lovijo, pa nikakor nisem mogel zvedeti. Če sem o tem spraševal Šerpe, s katerimi smo se lahko sporazumevali, so se le poredno smehljali. Če pa sem hotel kaj več zvedeti od drugih domačinov, je bil potreben prevajalec, ponavadi v osebi zveznega oficirja, ki nam ga je za spremstvo dala tamkajšnja vlada, in so molčali že zaradi njega.

V Nepal smo ostali tri mesece, enajst dni smo pešočili do baznega tabora na višini 4900 m, in le malo manj smo rabili za povratek. Doživljali smo site, a tudi lačne dneve, ko bi še kako prišla prav kakšna žival, a žal brez uspeha. Pa se je vendarle v tem času nabralo veliko doživetij z raznimi živalmi, res večinoma majhnimi, a kljub temu zanimivimi.

(Prihodnjič o žvižgačih)

DRŽANJE PSA NA PROSTEM

Od 1. jan. 1975 v ZR Nemčiji veljajo za vso državo enotni predpisi o držanju psov na prostem.

Pes mora imeti primerno zaklonišče, kočo in oboro. Koča mora psa varovati pred mrazom, vročino in padavinami, vhod mora biti na zavetrni strani, primeren velikosti psa.

Prostornost koče mora omogočati psu primerno gibanje, vendar mora biti koča taka, da jo pes s telesno toploto ogreva. Prostor mora biti vedno čist, suh, brez mrčesa.

Obora mora imeti za srednje velikega psa najmanj 6 m² površine, za vsakega nadaljnjega psa pa po 3 m² več. Biti mora tako zgrajena, da je pes ne preskoči ali izpodkoplje ali da se ob nji ne poškoduje. Tla morajo biti iz toplotnega materiala, zlasti prostor, kjer se pes sonči. V obori pes ne sme biti privezan.

Privezani psi (za lovske pse to skoraj ne pride v poštev) morajo imeti širok ovratnik iz netrdega usnja in ne na zadrgo. Ozki jermeni ali verižice se za ovratnik ne smejo uporabljati. Veriga mora imeti dve vretenci, da se ne more navijati in krčiti. Veriga mora biti obešena na najmanj 6 metrov dolgo, napeto žico, po kateri gladko teče in se pes ob žici na vsako stran lahko giblje vsaj 2,5 metra daleč in nemoteno vstopa v svojo kočo. Privezani psi morajo biti dnevno sprčeni vsaj eno uro, da se preskačejo. Bolni psi in breje psice pa sploh ne smejo biti privezani. Nega psa tako glede zdravja, prehrane, sveže vode, čistoče itd. je še posebej določena. Za neizpopolnjevanje teh predpisov je določena najvišja kazen 10 000 DM (ca. 69 000,00 din). Iz W. u. H., št. 10 - 1974.

M. Š.

Lovski oprtnik

Steklino smo v Sloveniji zatrli

Prav gotovo ni lovca, ki ne bi bil zadovoljen z ugotovitvijo, da že od septembra lani v Sloveniji ni stekline. V zadnjih šestih mesecih smo se prepričali, da stekline pri nas v resnici ni. Zato smo odpravili vse ostrejšje veterinarsko-sanitarne ukrepe, od kontumaca za pse do prepovedi lova s psi na območju, ki ga je Odredba o preprečevanju, zatiranju in izkoreninjenju steklene (Ur. l. SRS, št. 35/73) določila za okuženo in neposredno ogroženo.

Ostala pa je naloga, da še vedno pregledujemo živalske možgane, predvsem seveda lisičje, da tako nenehno kontroliramo epizootiološko stanje stekline pri nas. Nevarnost ponovnega prenosa bolezni iz zamejstva še ni prenehala. Terenska in laboratorijska kontrola bo toliko časa potrebna, dokler ne bodo tudi tam, predvsem na Madžarskem, uspešno opravili že skoraj desetletno delo pri zatiranju stekline.

Žal, za vso Jugoslavijo glede stekline ne velja tako ugodna ocena. Še vedno se pojavlja v Vojvodini, ožji Srbiji, Kosmetu, Makedoniji ter v Bosni in Hercegovini. Tragično se je zaostrijo stanje predvsem na Kosovu, kjer so primere stekline ugotovili tudi pri ljudeh.

Kljub relativno ugodnim razmeram je torej še vedno potrebno pozorno spremljati razvoj bolezni drugod, preverjati stanje pri nas in seveda predvsem držati pse v imunitetnem stanju. Tako bi virus stekline, četudi bi se kakorkoli pojavil, naletel na čim manj ugodne razmnoževalne pogoje in bi lahko povzročil le manjšo obolenost pri živalih in človeku.

Prepričani smo, da se je tudi huda kri zaradi prepovedi lova s psi, ki jo je bilo čutiti ponekod, umirila, spričo

dejstva, da so bili ukrepi smotrni in rezultati prav gotovo vredni vloženega dela in potrpljenja.

Upamo, da so tudi dvomljivci, ki so zmajevali z glavo in se sklicevali na izkušnje drugod, sedaj zadovoljni. Zadovoljni tudi zato, ker niso imeli prav, ko so mislili, da naši ukrepi niso takšni, da bi bilo pričakovati uspeh. Ne želimo se spuščati v razpravo, zakaj pri nas uspeh, v relativno kratkem času, drugod pa še vedno iskanje načinov in sredstev brez zadovoljivega rezultata.

Nadaljnja preučevanja zadnje epizootije silvatične (lisičje) stekline pri nas bodo pokazala, ali so bili za ugoden potek odločilni poleg prirodnih še tile dejavniki:

- pravilno izbrani in odmerjeni veterinarsko-sanitarne ukrepi,
- dobro, kontinuirano delo veterinarske službe na okuženem območju (občini Lendava, Murska Sobota) in diagnostičnega laboratorija Veterinarskega zavoda Slovenije,
- brežhibno sodelovanje občanov – predvsem lovcev – s strokovno službo navedenih občin.

Morda je prav ta, nazadnje navedeni dejavnik tisti, ki z njim drugod ne morejo računati v tolikšni meri kot pri nas in zaradi tega nimajo takih usprehov pri zatiranju silvatične stekline.

Dr. Karel Gošler,
republiška veterinarska
uprava v Ljubljani

Kako se ubraniti mrčesa?

Insekti so najštevilnejša živalska skupina na zemlji. Toliko jih je, da si tega človek predstavljati ne more. Znanih je skoraj milijon vrst! V velikem jezeru je npr. do tri tisoč milijonov komarjevih ličink! Mnogo vrst insektov je koristnih, mnogo pa tudi škodljivih in jih na kratko imenujemo mrčes; prenašajo bolezni in povzročajo škodo v kmetijstvu, sadjarstvu in živinoreji.

Letošnje poletje je razmeroma mnogo mrčesa – zato

ker so bile zadnje zime razmeroma mile in ker je mrčes čedalje odpornejši proti insekticidom. Med človeku najnevarnejšimi insekti so gotovo klopi, ki so med drugim tudi povzročitelji oz. prenašalci ene izmed najhujših bolezni – meningitisa. Klopi so se letos ponekod pojavili v izrednih množinah. Klopi so prebivalci gozda, kamor predvsem zahajajo lovci, gozdarji, kmetje, turisti, gobarji in nabiralci drugih gozdnih sadežev.

Človek privlači insekte z nekaterimi svojimi telesnimi vonji, ki nastajajo zaradi anormalnih substanc v znoju in krvi. Človek komaj zaznava te vonje, mrčesu so pa prava vaba.

Proti mrčesu se je mogoče zavarovati s tem, da svoj vonj prekrijemo z vonjem, ki mrčesu smrdi. Včasih so si v ta namen pomagali z dimom in s snovmi, ki jih mrčes ne mara; na izpostavljenost kožo so nanašali npr. oljne ekstrakte iz brezovega lubja, avkaliptusa in lovora. Žal pa te snovi dražijo občutljivo kožo, na obleki puščajjo ma-

deže in imajo pogosto odbijajoč vonj.

Repelent, z drugo besedo preparat, ki odganja mrčes vseh vrst, je Bayerjev izdelek prijetnega vonja – AUTAN. Na berlinskem inštitutu za higieno okolja so ugotovili, da varuje človeka pred nadležnimi insekti 6–8 ur.

– elf –

To sploh ni kazen za odstrel orla!

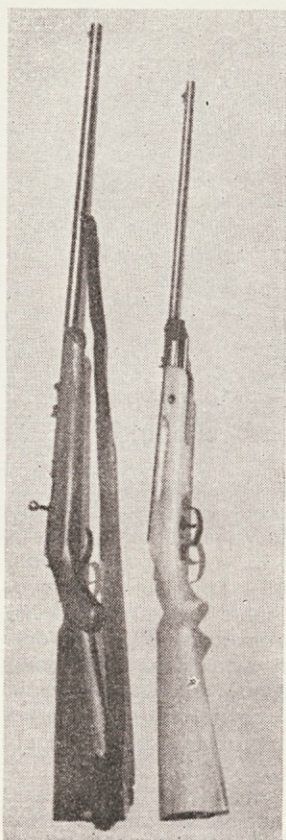
Vsakega pravega lovca je presunil zapis Franca Černigoja v Nedeljskem dnevniku od 13. 4. t. l. z naslovom »Orli«. Kdor čuti z naravo, ne more ostati ravnodušen ob vprašanju, ki ga med drugim zastavlja pisec, ali bodo v Črnem školu še gnezдили orli po dogodku, o katerem so poročale najprej Primorske novice, 14. 2. letos.

Rafael Mlečnik, član LD Lijak, je namreč 26. januarja letos šel s svojimi tovariši na lov na lisice in divje prašiče na pobočje Kopitnika nad Vi-

V Sloveniji ni več lisičje stekline

Foto M. Langus

Puški sta bili odzveti osebami, ki so jih razen za šport uporabljale tudi v druge namene – za pobijanje zaščitnih ptic pevk in tudi divjadi. Zračna puška je predelana tako, da se da vložiti flobertov naboj. Člani LD Rogašovci, predvsem pa miličniki postaje milice Rogašovci, so budni in vse take primere sproti odkrivajo. Storilci pa dobe za svoja dejanja zasluženo plačilo pri sodniku za prekrške. – Foto I. Kamničar

pavsko dolino. Nad Vitovljami je Mlečnik opazil muflo, nad katere se je spustila velika ujeda. Mlečnik je streljal nanjo in padel je planinski orel. Čez krila naj bi meril 192 cm in tehtal kakih 6 kg.

Pred disciplinskim razsodiščem LD se je Mlečnik zagovarjal, da je na orla streljal zato, ker je napadel muflo-njega mladiča, in ker je mislil, da je kanja ali kragulj. Razsodišče ga je kaznovalo le s prepovedjo lova na veliko divjad za eno leto in na odvzem prepariranega orla.

Vprašujem, če je to sploh kazen za takšno dejanje. Odstrel orla ni samo stvar disciplinskega razsodišča LD.

Zadevo bi bilo treba javiti občinskemu sodišču oz. javnemu tožilcu, saj takšno dejanje spada pod udar člena 247 KZ. Mlečnik je kršil lovski zakon, ker je uplenil orla v času, ko je zaščiten. Pregrešil se je tudi proti sklepu občnega zbora LZS (Lovec, št. 12 – marec 1973), po katerem je orel zaradi vedno večje redkosti zaščiten vse leto. Mlečnik je s svojim dejanjem povzročil škodo in lovška družina bi od njega lahko iztirjala denarno odškodnino po Odločbi o odškodninskem ceniku za povračilo škode na divjadi (Ur. list SRS, št. 5/73 ali Lovec, št. 1 – april 1973). Za protizakonit odstrel orla je predpisana odškodnina v višini 2 000,00 din!

Mlečnikov zagovor, češ da je mislil, da je kragulj ali kanja, dokazuje samo njegovo slabo znanje iz živaloslovja. Tudi izgovarjanje na meglo ne opravičuje njegovega dejanja. Mar še nikdar ni slišal neštetokrat napisano in povedano lovsko pravilo: Streljaj šele, ko natančno veš, na kaj boš streljal! Tudi če je »neka velika ujeda« res napadla muflo, ne bi smel streljati vanjo, ker je ni poznal. Saj bi jo lahko pregnal s strašilnimi strelji!

Smo v času velikih prizadevanj naše družbe in tudi celotne lovske organizacije za varstvo narave, divjih živali in okolja sploh. Zato je Mlečnikovo dejanje še posebno vredno obsodbe, saj meče slabo luč tudi na druge lovce in lovsko organizacijo.

T. Zidar

Uspešna akcija na potepuške pse

Zjutraj 7. januarja letos sem se odpravil v lovišče naše LD Juršinci, tokrat v Senčak, pri meji z LD Tomaž pri Ormožu. Že nekaj pred šestimi uro sem se ustavil ob sveže uglasenem vhodu v lisičino v goščavi nad nekdanjo domačijo Budja. Bilo je izredno mirno, lepo jutro, tla precej pomrznjena, brez snega, da je bilo slišati vsak premik v naravi. Toda lisica se ni in ni hotela vrniti v lisičino.

Tedaj v Rucmanski grabi, kilometer in pol od kraja mojega čakanja, zaslišim lajež, kakor da pes goni divjad. Pomislil sem, da so na delu krivolovci. Kmalu pa zaslišim boleče glasove – srnin jok. Tekel sem na kraj dogodka, kar mi je duša dala. Po četrtturnem iskanju zagledam na robu gozda blizu tamkajšnje kmetije tri pse – ovčarje, ki so nekaj trgali. Isti hip so že tudi psi zagledali mene in jo brž drug za drugim mahnili v goščavo.

Približal sem se kraju. Zagledal sem razmrcvarjeno srno, da me je pretreslo do kosti. Prijel me je pravcati lovski srd. V hipu sem sklenil, da »mrcine« počakam pri žrtvi. Saj se bodo vrnili, sem pomislil. Nabasal sem puško, s krogelnim in šibrenim nabojem, ter poiskal primerno kritje ob drevesu. Modroval sem, kako bi z dvema streloma podrl vse tri. Nisem čakal pet minut, ko opazim pse, kako se skrajno previdno približujejo plenu. Ko so mi prišli na kakih 40 m, sem dobil na muho dva v eni črti. To je priložnost, da s kroglo položim hkrati dva! Jeknil je strel. Zacvilila sta, prvi bolj kakor drugi. Tretji jo je pa potegnil mimo mene, ki mu tudi nisem ostal dolžan. Videl sem, da sem dobro zadel, a šibre ga le niso prevrnile.

Kakih 150 m od nastrela sem našel prvega ovčarja mrtvega, prestreljenega skozi vrat. Dva krvava sledova pa sta vodila dalje proti Gomili. Mrtvega psa sem potegnil do raztrgane srne, sam pa pohitel na postajo milice v Juršince. Kmalu smo dva miličnika, gospodar LD Stanko Gomilšak in jaz nadaljevali akcijo.

Drugi del akcije je bilo ugotavljanje lastnikov potepuških psov. Delo ni bilo lahko, saj je teren močno razgiban, slabo prehoden, hiše razmetane. Preiskali smo bližnje vasi Senčak, Bodkovci, Rucmanci, a zaman. Nato nas je skromen sled vodil v vas Moravci pri Bučkovcih. S skrbnim »tipanjem« smo zvedeli, da je prišel v vas težko ranjen ovčar. Nadaljevali smo z zasledovanjem in v tej vasi na domačiji M. K. odkrili ranjenega ovčarja. O vsem smo se z lastnico

korektno pogovorili in z njenim privoljenjem psa rešili nadaljnjih muk. Kmalu nato je še sosed N. A. povedala, da je tudi njen pes prišel z nočnega potepanja močno obstreljen s šibrami. Tudi tega psa smo rešili bolečin. Medtem smo zvedeli, da je posestniku I. P. iz Moravcev tisto jutro zmanjkal »čuvaj«, ki je tedaj ležal mrtev ob raztrgani srni, 4 km od svojega doma.

Kolikokrat so bili ti psi čez noč v lovišču? Koliko srn in druge divjadi je že plačalo »krvni davek« na njihov račun? Kdo je kriv? Psi nikakor ne, pač pa gospodarji, katerih greh so tokrat plačali psi. Razgovarjali smo se s prizadetimi lastniki in reči je treba, da smo naleteli na razumevanje. Če bodo nabavili nove pse čuvaje, jih ne bodo več tako neodgovorno, brez nadzorstva spuščali v lovišče. Naša akcija je tudi sicer ugodno odmevala, saj sedaj gospodarji v teh krajih na splošno mnogo bolj pazijo na svoje pse čuvaje.

Stefan Gačnik,
LD Juršinci

Mladi pišejo

Zadnji dan počitnic

Lani zadnji dan poletnih počitnic sem šla z očetom in s sestro na lov. Na lovu moraš biti pazljiv in tudi potrpežljiv. Oče je dal na ramo puško, jaz sem si obesila okoli vratu daljnogled, sestra je pa vzela palico. Končno se je odločila še mama in šla z nami. Postili smo jo v Orleku pri babici, mi pa smo nadaljevali pot.

Prišli smo do travnika in počakali za grmom. Kmalu je prišla iz gozda srna mladica, torej stara eno leto. Bila je bolj drobne postave. Prva jo je zagledala sestra, nato oče. Jaz je nisem videla, zato sem vstala, a sem bila

premalo oprezna in sem jo splašala.

Potem smo šli pogledat na drugi travnik, a tam o srnah in srnjakih ni bilo duha ne sluha. Zato smo se vrnili k prvemu travniku, kjer se je že zopet pasla mladica, zraven nje pa še ena srna. Oče mi je dal znak in izročila sem mu daljnogled. Nekaj časa je obe srni pozorno opazoval. Ugotovil je, da poleg srne mladice ni srna, ampak slaboten srnjak lanščak z majhnima, še kosmatima rožičkoma med uhlji. Vsak srnjak mora imeti oguljeno rogovje najkasneje sredi julija, tedaj smo bili pa že v septembru. Oče se je odločil in se splazil do bližnjega zidu. Napeto sem opazovala živali, ki sta se mirno pasli. Naenkrat je počilo. Mladica je na mestu padla. Tedaj je počilo še enkrat. Srnjak gumbar se je odgnal z vsemi štirimi v zrak, potem pa zbežal.

S sestro sva stekli k očetu in k mrtvi srni. Uboga, lepa žival! Šele potem, ko je oče iztrebil mladico, smo šli iskat gumbarja. Gumbar pravimo srnjaku, ki ima rožička, podobna gumbu.

Oče je rekel, da je sigurno zadel. Kmalu je našel krvavi sled. Mračilo se je že, zato smo morali pohiteti. Dolgo smo ga že iskali, ko se iz dolinice oglasi sestra: »Tata, tu je, mrtev.«

Vse slabotne in bolne divje živali so manj oprezne. Srnjak z enim letom življenja pa tudi še ni tako izkušen in zato tudi ni pazljiv. Zato mladi gumbar po prvem strelu ni zbežal, ampak še nekoliko počakal. To je bilo zanj usodno.

Ob tem dogodku sem razmišljala: Živali umirajo zato, da bi druge živele. Včasih, ko je bilo več mesojedih živali, poseg človekove roke ne bi bil potreben. Sedaj pa bolnih in slabotnih živali v toliki meri več ne lovijo zveri, pač pa lovci. Prva dolžnost lovcev je, da iz narave odstranjujejo z gojitvenim ali izbirnim odstrelom za krepak nadaljnji razvoj nesposobne živali.

Irena Fabjan,
učenka 5. r.,
Sežana

Foto - kino klub Diana

Prva Dianina knjižica in prvi priročnik za lovsko fotografiranje

Junija letos je Fotokino klub Diana, ki povezuje vse več ljubiteljev naravoslovne fotografije, izdal svojo prvo knjižico: Janez Černač, Lovska fotografija. Na tridesetih straneh je avtor, znani »fotolovec« zbral nekaj najnujnejših napotkov za vse tiste, ki se ukvarjajo z lovskim fotografiranjem.

Knjižico je avtor bogato opremil s poučnimi črno-belimi fotografijami, lepo pa jo je oblikoval Rado Čenčič. Priznanja z vseh strani in veliko navdušenje članov Diane je velika spodbuda za programsko usmeritev kluba, ki vključuje poleg številnih predavanj, organiziranja razstav in fotolovov tudi založništvo priročnih knjižic z aktualno fotografsko vsebino.

Vsem ljubiteljem naravoslovne fotografije toplo priporočamo nakup knjižice za skromno ceno 20 din. Z naročili pohitite, ker je knjižica izšla le v nakladi 1000 izvodov. Naročila pošljite na naslov: Fotokino klub Diana, Župančičeva 9 – p. p. 505, 61001 Ljubljana.

S. B.

V okrilju meglenih zaves

Težki, sivi oblaki so viseli na nebu tisto jutro, ko sem koračil skozi gozd nad sotesko lške. Na sam rob me ni vleklo, ker je megla ležala po vsej soteski in se stiskala med stenami, ko da bi ji bilo tam doli najljubše. Upal sem, da gamsom megla ne bo prijala in se bodo držali gozda nad stenami. Tako bi morda le kaj posnel na zelo občutljiv črno-beli film, čeprav je bilo vreme za vse kaj drugega kakor za fotografiranje. Kazalo je, ko da sta sivina neba in megla v lški zamorili vse živo. Ni bilo ne ptičjega petja in nobene živali niso splašili moji sicer oprezni koraki.

Večkrat, kadar si takó zelo želim srečanja z divjadjo –

pri moji veri, da ni laž – mi pride kaj živega na pot. Ne bom filozofiral, da si divjad prisugeriram, saj to se ne zgodi vsakič, a zgodi se vendarle. No, tokrat mi tudi intenzivno premetavanje misli po možganih ni pomagalo. V tem sem že došel do mesta, kjer sem nameraval zaviti proti lški in potem pod stenami nazaj, od koder sem prišel. Ni vrag, da tam ne bi videl ničesar. Od nočnega dežja premočena tla so bila moj zaveznik, da sem tiho stopal po stezi. Prehodil sem že polovico poti in došel v bližino votline, kjer se čisto zadržujejo gamsi. Postal sem in premišljal, ali naj se povzpnem do votline. Čeprav je razdalja od steze do votline komaj 30 korakov, sem se odločil, da ne grem, češ saj me bodo gamsi zaslišali in zbežali iz votline.

Tedaj pa se je začel gost val megle poditi iz lške naravnosti proti votlini. Megleni pajčolan me je kar pritegnil k sebi in v njegovem kritju sem stopal proti votlini. Tedaj pa iz nje dva gamsa, eden za drugim. Obstal sem in na prvega nameril svoj 300 mm teleobjektiv. Megleni val ga še ni objel. Dober posnetek bi bil, če bi me

»Izostrim sliko in streljam – prvič, drugič, tretjič.«

Foto ing T. Kočar

megla ubogala. A se je potegnila naravnost nad gamsa. Če bi jo kdo naročil »ekspresno« in plačal, ne bi bila tako hitra. Kakor je prišla, tako bo odšla, sem pomislil. Res, megleni pas je v dveh minutah izginil. Stopil sem nekaj korakov naprej in prvi gams me je moral opaziti. Urno je skočil za rob in drugi za njim. Presneta smola! A kaj bi se jezil. Tudi lovec s fotoaparatom ne sme vreči puške v koruzo!

Videl sem, kam sta se gamsa umaknila. Spustil sem se po strmem robu pod stezo in hajdi za njima. Morda bosta prilezla na tisti rob in tako meni v pest. A prazni so bili moji naklepi. Vrnil sem se na stezo in pod Kozlovimi stenami, kakor se jim reče, sem bil zopet v megli. A rogači so se v njej kar dobro počutili. Že je zopet eden skočil pod stezo in brez oklevanja zdrvel po pobojču. Samo buljil sem za njim. Z istega mesta je skočil kmalu še drugi in se izgubil v megli. Fotoaparata sploh ni bilo vredno dvigniti.

Grem dalje, ko po približno petdesetih korakih skoči pred menoj še tretji. Ker ni bil siguran, kaj ga je zmotilo, se je ustavil in začel oprezati nazaj proti meni. Stojim za skalo in ga lovim v iskalo. Mladenič je. Med uhliji skoraj nič. Radovedno strmi skozi meglo proti meni. Sapa vleče v mojo smer. To je dobro. Še meglo naj odpihne pa bo kozlè »ujeto« na film! Kakor da je moja vroča želja raztopila hladno sivino. Meglena zavesa se je odgrnila in kar posvetilo se je okrog radovednega gamsjega mladeniča. Izostrim sliko in »streljam« – prvič, drugič, tretjič.

»Prestreljan si do kraja. Srečno, ljubček!« sem mu na glas voščil, ko mi je pokazal zadnjico.

Ing. Tomaž Kočar

Jubilanti

Lojze Colarič – sedemdesetletnik

Jubilant je znan lovec, revolucionar in politični delavec Posavja. Rojen je bil 13. junija 1905 v vasi Slinovce pod Gorjanci. Izučil se je za tesarja in pot za kruhom ga je privedla tudi v sosednjo Hrvatsko. V letu 1934 je postal pismoñoša v Podbočju. Že v bivši Jugoslaviji je bil član naprednih levo usmerjenih organizacij. Že v prvem letu okupacije je vneto deloval z ustanavljanjem trojk OF. Zaradi izdajstva je moral v partizane, v Gorjanski bataljon, kjer je kmalu postal četni politdelegat, nato pa komisar bataljona. Pozneje je komisar 12. art. brigade XV. divizije in končno komisar XVIII. divizije. Je rezervni major JLA, nosilec partizanskega znaka 1941 in več drugih visokih odlikovanj.

Po vojni se je naselil v Krškem, kjer je opravljal več odgovornih političnih dolžnosti. Bil je prvi predsednik Okrajnega ljudskega odbora (OLO) Krško in je to svojo dolžnost opravljal do leta 1949, ko je bil poklican na oblastni odbor v Ljubljano. Po letu 1951 se je vrnil v Krško in bil zopet predsednik OLO, kasneje pa predsednik SZDL in ZB NOV okraja Krško.

Od leta 1951 do 1963, torej 12 let, je bil član UO LZ Slovenije in predsednik Lovske zveze Krško. Lojze je lovec že od mladih nog in vsestransko lovsko razgledan. Rad se spominja, kako je bilo Krško polje nekoč bogato z divjadjo, posebno z jerebicami. Kinologija mu je posebej pri srcu. Njegova zasluga je, da so lovci oz. lovske organizacije tega območja začeli loviti s pasemskimi lovskimi psi.

Jubilanta je na vseh področjih njegovega dela odlikovala poštenost, skromnost in odločnost. Vedno in povsod se je zavzemal za prave

Lojze Colarič

Ing. Jože Likar

socialistične odnose, tudi v lovskih vrstah.

Za lovske in kinološke zasluge je odlikovan z najvišjimi odlikovanji, ki jih podelujeta KZS in LZS. LD Krško, katere član je od ustanovitve leta 1946, pa ga je imenovala za svojega častnega člana.

Tovarišu Colariču k jubileju iskreno čestitamo in se mu zahvaljujemo za vse, kar je storil v prid lovstvu in kinologiji. Želimo mu, da bi v krogu svoje družine in lovskih tovarišev preživel še mnogo zadovoljnih let, da bi še velikokrat po uspešnem lovu na zadnjem pogonu zapel tisto svojo »Ena ptička priletela«.

LZ Posavje in
LZ Slovenije – A. A.

Albin Vodin je 26. 2. 1975 praznoval svojo 70-letnico. Kot kmečki fant in kasneje rudarski delavec je že vzljubljen naravo in lov, ki pa mu v takratnem družbenem redu ni bil dosegljiv. Z zmago narodnoosvobodilne vojske, v kateri je tudi on sodeloval, pa mu je bila dana možnost in že leta 1946, ob ustanovitvi naše LD, je postal njen član.

Dobremu tovarišu in večkratnemu članu UO naše LD iskreno čestitamo. Želimo mu, da bi še mnogo let zdrav in veder užival naravne lepote našega lovišča ter se še velikokrat razveselil v lovskem krogu.

LD Dobovec

Ing. Jože Likar je 25. aprila 1975 praznoval svoj visoki življenjski jubilej, svoj 80. rojstni dan. Že od mladih let je navdušen lovec in ljubitelj narave. Bil je pobudnik in organizator prve naselitve fazanov pri Krakovem. Vedno se je zavzemal za zaščito divjadi in za etičen lov.

Deloval pa je in še deluje kot enolog, strokovnjak v vinarstvu in vinogradništvu. Lahko trdimo, da je naš jubilar oče dolenjskega cvička. Bil je organizator in vodja prve vinarske zadruga v Kostanjevici, prav tako antiperonosporične postaje. Bil je povojni organizator vinogradništva in še mnogo drugih njegovih zaslug bi lahko našteali.

Želimo mu še mnogo zdravih in zadovoljnih let ter lovski – dober pogled!

LD Kostanjevica na Krki

Jože Rotar ustanovni član LD Dobovec, odlikovan z znakom za lovske zasluge, je 9. 2. 1975 dopolnil 80 let. Vseskozi je gojil veliko ljubezen do narave in lova. Njegova domačija (v Čebulovi dolini), iz katere se je med okupacijo moral izseliti ter jo prepustiti tujcu, je bila po osvoboditvi, ko se je vrnil, gostoljubno zatočišče lovca.

Poleg udejstvovanja v lovskih vrstah je Jože zavzeto spremljal tudi vsa družbena dogajanja in sodeloval v raznih organizacijah ter kra-

Jože Rotar

Alojz Klemen

jevnem ljudskem odboru Dobovec.

Ob visokem jubileju smo mu na občnem zboru LD čestitali vsi člani, mu zaželeli še mnogo zdravih let in mu izročili spominsko darilo.

LD Dobovec

Rene Zemljčič je praznoval 18. junija 1975 svoj 50-letnico. Podedoval je lovsko kri, zato je lovec že od mladih nog. Polnih 30 let je že aktiven lovec, rejec in vodnik lovske psov. Najbolj so mu pri srcu angleški ptičarji. Veliko let je sodeloval v uprav. odboru LD, kot kinološki referent in blagajnik. Bil je tudi član uprav. odbora bivše Okrajne LZ Ljutomer in njen referent za kinologijo. Za njegovo delo in prizadevanje ga je LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge. Tovariš Rene je tudi aktiven družbeno-politični delavec in dvajset let že vzorno kot direktor vodi narodno banko v Ljutomeru.

Dragi naš jubilar, ob tvojem srečanju z Abrahamom ti kličemo še na mnoga zdrava in aktivna leta.

Lovci LD Ljutomer, I. J.

Alojz Klemen je 2. 5. 1975 praznoval svoj 80. rojstni dan. Kot zavednemu Slovencecu ni prizanesla ne prva ne druga svetovna vojna. Z lovom se je začel ukvarjati pred 45 leti. Po osvoboditvi je bil med ustanovitelji LD

Hrastnik in LD Dol pri Hrastniku. V LD Dol je bil več let član UO, in sicer tajnik in blagajnik. Več let je bil tudi predsednik ali član NO in član disciplinskega razsodišča. Za svoje delo je bil odlikovan z znakom za lovske zasluge in LD Dol mu je podelila pismeno priznanje. Priljubljeni tovariš Alojz, po domače Zagarjev stric, je še trdno pri zdravju in še vedno aktiven v zeleni bratovščini. Ob njegovem dvojnem jubileju mu iskreno čestitamo in želimo še veliko zdravih let in lovski – dober pogled!

LD Dol pri Hrastniku, L. K.

Lovska organizacija

Mentor v lovstvu

Pri lovskem izražanju pogosto uporabljamo izraz – mentor. To je grška beseda, ki jo večkrat tudi nepravilno uporabljamo. Mentor pomeni očetovsko prijateljskega svetovalca, vodnika, vzgojitelja, učitelja. Izraz je povzet po imenu vzgojitelja Odisejevega sina Telemaha – po Mentorju. Namesto mentor bi lahko uporabili tudi latinsko besedo »tutor«, kar pomeni varuha, oskrbnika, svetovalca, učitelja. Naloga lov-

skega mentorja je velika. Vzgajati lovske kadre ni lahka naloga, saj mora mentor vedeti veliko o lovstvu. Kdor želi to vzgojno nalogo dosledno in uspešno opravljati, mora predvsem s svojim delom in obnašanjem pozitivno vplivati na svoje varovance. Socialna plat niti položaj ne smeta igrati vloge, temveč znanje in volja. Mentor mora svoje znanje prenašati na svoje varovance in tako vplivati na strokovno strukturo lovske družine. Mentor ni funkcionar, temveč glavni strokovni faktor pri oblikovanju bodočega slovenskega lovca in zagovornik naprednega samoupravnega lovstva. Mentor mora biti oborožen z najnovejšo lovsko literaturo, je ne sme zavračati ali celo propagirati, da naj je člani ne nabavljajo, pač pa priporočati.

Slovenski lovski priročnik, druga izdaja, je osnova za lovske izpite in je nujno, da ga ima in temeljito pozna vsak lovec, predvsem pa seveda mentor. Napačno je poveriti pripravnike v LD več mentorjem, da vsak po svoje pripravlja in vodi lovski naraščaj.

Izbira mentorja v LD ni lahka. Marsikatera LD ustreznega človeka za mentorja žal nima. Najnovejša dognanja v lovstvu so namreč še premalo popularizirana in razširjena. Če LD nima takega kadra, naj se obrne za pomoč k sosedom, ali pa naj se – kar bi bilo še najprimernejše – dogovori v gojitvenem okolišu oziroma bazenu za skupno izobraževanje oziroma mentorstvo.

Večkrat pripravljamo kandidate na lovski izpit več predavateljev. Te je treba pravilno izbrati, saj morajo zagovarjati nova dognanja v lovstvu. Večkrat se celo zgodi, da si predavatelji v nekaterih stvareh oziroma načelih niso edini. Na predhodnem sestanku ali več sestankih predavateljev bi bilo treba te razlike odpraviti. Pri tem bi tudi mentor lahko odigral pomembno vlogo. Lovskim družinam ne sme biti vseeno, kako bo vzgojena bodoča generacija, kako bo gledala na divjad, naravo in okolje sploh.

Lovske zveze naj bi na posebnem tečaju in končno tudi z izpitom usposobile mentorje, ki že delujejo pri lovske družinah ali pa bodo to dolžnost šele prevzeli. Za to naj lovske družine in zvezam ne bo žal finančnih sredstev!

Zanimiv bi bil podatek, koliko sredstev namenijo in porabijo lov. organizacije za izobraževanje v primerjavi s sredstvi za zabave in »reprezentanco«. Znano mi je, da so lovske družine ene izmed področnih zvez izdale za »reprezentanco« 71 690 din, za izobraževanje pa samo 32 509 din. Ta primer naj bo samo v razmišljanje in opomin, da je treba več pozornosti usmeriti v izobraževanje. Sicer je pa resnica tudi drugo hvalevredno dejstvo, da nekatere LD redno organizirajo predavanja in so uspehi vidni. Članstvo je razgledano, zanima se za literaturo in je strokovno dobro podkovano.

Karel Ribič

LD Višnja gora za 30-letnico osvoboditve

Trojni praznik 25. maj 1975 – 30-letnico osvoboditve, 83. rojstni dan našega prvega lovca tovariša Tita in dan mladosti – je LD Višnja gora slovesno proslavila z otvoritvijo strelišča na umetne golobe. Na slovesnost je povabila celoten Dolenjski bazen in še LD Šmartno ter LD Dobrič. Vabljeni so bile tudi vse množične organizacije Krajevne skupnosti Višnja gora kakor tudi predstavniki SO Grosuplje in ZLD Ljubljana.

Ob 8. uri zjutraj je imela LD kratek lovski posvet in obvezen preizkus risanic in lovcev pred lovom na srnjaka. Delegacija LD pa je v spremstvu lovskega prapora odnesla venec k spomeniku padlim v Višnji gori, kjer so bili zbrani predstavniki množičnih organizacij in večje število občanov. Pred spomenikom je spregovoril član LD Višnja gora Adolfregar.

Ob 13. uri so se začeli zbirati pri strelišču lovci iz vseh 10 povabljenih LD. Prišlo jih

Gradita visoko prežo, LD Porezen

Foto A. Razpet

je čez 100 in prek 500 drugih občanov iz bližnje in daljne okolice. Pred otvoritvijo strelišča je spregovoril član LD Višnja gora Ivo Krevs. V daljšem govoru je z izbranimi besedami poudaril pomen NOB ter vlogo lovcev in lovstva med vojno in po njej. Pohvalil je tudi strelski odbor LD, ki je vložil v izgradnjo strelišča nad 400 delovnih ur. Sledil je kulturni program z recitacijami in pevskimi točkami. Ko se je zadnja pesem iz nežnih ženskih grl spojila s šelestenjem dreves, je najstarejši član LD Višnja gora Vinko Bregar otvoril novo in sodobno opremljeno strelišče s častnim strelom na spuščene umetne golobe.

Takoj zatem se je začelo strelsko tekmovanje. Na umetne golobe je streljalo 50 članov iz vseh povabljenih lovskih družen, na tarčo »srnjak« pa 30. Uspehi so bili zadovoljivi. Od 15 golobov so jih tekmovalci sestrelili po 8 do 12.

Pokale za prva tri mesta so dobili:

1. Anton Habjan, LD Višnja gora
2. Bojan Habjan, LD Grosuplje
3. Vlado Nučič, LD Tabor-ska jama

Pokal za odličen uspeh na tarčo »srnjak« je osvojil

Franc Kokalj ml., LD Višnja gora.

Po tekmovanju in podelitvi nagrad je bila v prijetnem tovariškem vzdušju lovška veselica s plesom.

Š. B.

Pravičen odstrel in krmne njive za divje prašiče

Zadnja leta se tudi v lovišču LD Porezen – Cerkno divji prašiči pojavljajo v večjem številu. Lovci smo veseli, da se je populacija divjih prašičev razširila tudi v naše lovišče, vendar moramo v bodoče zaradi velike škode na poljščinah načrtno gospodariti s to divjadjo. Pravega lovca mora samo veseliti, da ta mogočna divjad – v tem sicer kritičnem času za večino vrst divjadi – kaže tolikšno življenjsko silo. Naša Cerklianska je vsa poseljena z majhnimi kmetijami, katerih njive so posejane in posajene s kulturami, ki prijačo divjemu prašiču. Vsak kmetič skrbno in vestno obdeluje peščico svoje zemlje, zato je škoda od divjih prašičev tem občutnejša. Plačevati pa jo mora seveda LD.

Na zadnjem občnem zboru je naša LD sprejela sklep, da je treba med divje prašiče poseči učinkoviteje z odstrelom, da bi z izkupi-

kom za plen lahko vsaj delno krili škodo.

Škodo od te divjadi pa bomo zmanjšali tudi s krmnimi njivami. Divjim prašičem na našem območju najbolj prijačo stanišča na območju Škofja proti Robidenskemu brdu, na Velikem Nivču, nad bolnico Franjo proti Labenskemu leham in nad Gorjami proti Zapoški vse do planine na Poreznu. V teh predelih bomo na najprimernejših krajih zorali določena zemljišča in jih posadili s topinamburjem, ovsom in drugim. Za lov pa je teren tukaj zelo težak in lovsko pravičen odstrel divjih prašičev bo možen le z visokih prež. Naš namen ni, da bi streljali vse kar od kraja. Držali se bomo sklepa občnega zbora oziroma upravnega odbora LZS.

Omenim naj, da je uplenitev divjega prašiča za našega lovca izreden uspeh, za vse naše ljudi pa velika senzacija. Po drugi vojni so bili na območju našega lovišča uplenjeni samo štirje: star merjasec, težak ca. 180 kg, in trije lanščaki.

Anton Razpet,
LD Porezen – Cerkno

Premiera na preurejenem strelišču LD Polskava

Pod Pohorjem, še na njegovem obronku, tik ob cesti Slov. Bistrica–Maribor, je lep dom LD Polskava. Streljaj od njega ima ta družina tudi strelišče. Prav njegova lepa lega, na travniku med gozdovi in poljem, ter lahek dostop sta že velikokrat privabila mnogo lovcev-strelcev in simpatizerjev tega mikavnega športa.

Lani je velika udeležba na tekmovanjih postavila pred prizadevne organizatorje streljanja dokaj jasno zahtevo, da bo treba pre-majhno strelišče z devetimi metalnimi stroji povečati in modernizirati.

Zahtevne naloge, vsaj ko je beseda tekla o denarju, so se lotili prizadevni in neutrudni organizatorji. Letos, ob 30. obletnici osvoboditve in že tradicionalnem strelskem tekmovanju za Dan mladosti, so strelišče »krstili«.

Športni objekt, sedaj vreden 300 000 din, so adaptirali in pri tem je delež domače LD 50% (kakšni mojstri vseh strok so ti fantje!). Na lepo urejenem zemljišču sta dva ločena objekta: strelišče za na umetne golobe s 5 strelskimi mesti, 15 metalnimi stroji in fonopul napravo, ki je sad solidarnosti lovskih družen bližnje in daljne okolice, ter drugi objekt za tekmovanja s kroglo.

Letos 25. maja se je v Gaju zbralo 76 strelcev (12 štiričlanskih ekip in 28 posameznikov), med njimi tudi ena strelka. Ekipa in posamezniki so tekmovali v streljanju na umetne golobe (2×15), z MK puško (10 strelcev) na tarčo »srnjak« in za plasma v kombinaciji.

Rezultati –

Ekipa:

Golobi:

1. LD Rečica, 97
2. LD Duplek, 97
3. LD Cigonca, 95

Srnjak:

1. LD Boštanj, 294 točk
2. LD Rečica, 294 točk
3. LD Zabukovje, 293 točk

Kombinacija:

1. LD Rečica, 682 točk
2. LD Cigonca, 653 točk
3. Boštanj, 650 točk

Posamezniki:

Golobi:

1. Ludvik Dornik, LD Rače, 28
2. Mišo Horjak, LD Rečica, 28
3. Jože Rojs, LD Voličina, 28

Krogla:

1. Mirko Krulc, LD Cigonca, 92
2. Boris Planinc, LD Sl. Konjice, 88
3. Janez Kalan, LD Polskava, 87

Kombinacija:

1. Ludvik Dornik, LD Rače, 193
2. Tone Zupanc, LD Rečica, 189
3. Boris Planinc, LD Sl. Konjice, 188

Prve tri ekipe v kombinaciji so prejele pokale v trajno last. Enako uvrščene ekipe, ki so streljale na umetne

golobe in v tarčo »srnjak«, pa so dobile diplome. Posamezniki, uvrščeni do 15. mesta v kombinaciji, so bili nagrajeni z lepimi praktičnimi darili, v ločenih konkurencah na prvih treh mestih pa so posamezniki dobili še zlate, srebrne in bronaste kolajne.

To tekmovanje, ki je bila premiera na novem strelišču, je skazil dež in ponagajala je tudi tehnika. Toda kot vedno, je bilo tudi to nedeljo v Gaju lepo.

Kvirin Petrač,
LD Polskava

V spomin

Viktor Zrimšek, naš lovski tovariš, je tragično preminil v 33. letu starosti. V večna lovišča smo ga pospremili 23. februarja 1975 ob zvokih godbe, lovskega roga in žalostinkah pevskega zbora. Dragi Viktor, naj ti bo lahka slovenska zemlja na gričku vasice Otave!

LD Begunje pri Cerknici

Atilija Kavrečiča smo številni lovci in drugi prijatelji ter svojci 13. 1. 1975 spremili na njegovi zadnji poti na pokopališče v Rižani. Umrl je v 67. letu starosti. Že od mladosti leta 1942 je sodeloval v protifašističnem upor v slovenski Istri. Organiziral je odbor OF Rižana, v začetku oktobra 1943 pa se je kot poslanec primorskega ljudstva udeležil Kočevskega zbora, na katerem so bili postavljeni temelji naše slovenske države. Kot član ZK je aktivno delal do osvoboditve na terenu pri organiziranju narodnoosvobodilne borbe. V njegovi hiši je bila javka za vso slovensko Istro. Po osvoboditvi je bil vedno aktiven v družbenopolitičnih organizacijah in tudi v lovski

bratovščini. Leta 1946 je sodeloval pri ustanovitvi Lovske družine Rižana in Lovske zveze Koper, kjer je bil tudi član upravnega odbora. V LD Rižana je bil starešina kar 25 let, potem pa do smrti član njenega upravnega odbora in komisij. Od leta 1947 do 1952 je bil član upravnega odbora Lovske zveze Sežana. Pod njegovim vodstvom je naša lovška družina dosegala lepe uspehe. Bil je pravi gojitelj divjadi in ljubitelj narave. Zahvaljujemo se mu za ves trud in vsem nam bo ostal v trajnem spominu.

Lovci LD Rižana

Iz LD Prebold

Ivan Vedenik, nestor preboldskih lovcev in naš častni član, se je poslovil. Skoraj 83 let dolga njegova življenjska pot je bila vsestransko bogata, tako v lovskem udejstvarjanju kot tudi na več področjih družbene dejavnosti. Lovca je postal l. 1910; ko pa je bilo leta 1924 ustanovljeno lovsko društvo v Preboldu, je bil več let društveni tajnik. Že prve dni okupacije so ga Nemci kot zavednega, aktivnega narodnjaka zaprli, zatem pa izselili z družino vred. Po vojni se je vrnil v rodni kraj in bil leta 1946 med ustanovitelji naše LD. Več let je bil član upravnega odbora LD, od 1950 do 1952 pa predsednik. Številni lovci in prijatelji smo ga 21. 2. 1975 spremili po starem lovskem običaju na

njegovi zadnji poti in mu izkazali spoštovanje.

Anton Vedeniku, članu in praporščaku LD Prebold, je zahrbtna bolezen mnogo prezgodaj končala življenjsko pot – dopolnil je komaj 52 let. Tonči je bil lovec z dušo in telesom. Član naše LD je bil od ustanovitve do svoje prerane smrti. Čez 20 let je bil član UO LD, medtem nekaj let tudi gospodar, ves čas pa lovovodja. Velike so njegove zasluge pri gradnji lovske koče in pri raznih gojitvenih delih v lovišču. Aktivno se je udeleževal tudi kot gasilec. V vojni je kot borec prekomorske brigade prispeval svoj delež za osvoboditev domovine.

Pokojnemu Tončiju iskrena hvala za vse, kar je storil dobrega in koristnega v boju za našo svobodo, za napredek in ugled naše LD, za pomoč sočloveku v nesreči in za toplino svojega doma. Čez 150 lovcev, številni gasilci, množica prijateljev in znancev smo ga 29. 3. 1975 spremili na njegovi poslednji poti.

Pokojnima Vedenikoma časten spomin!

Člani LD

France Marolt, ustanovni član LD Nova vas-Bloke, se je v 77. letu starosti, 2. 4. 1975, preselil v večna lovišča. Bil je vedno naprednega mišljenja in Maistrov borec za severno mejo. V prvi svetovni vojni je bil mobiliziran že leta 1915, star komaj 17 let, vrnil pa se je šele leta 1920. V NOB je bil že od začetka

leta 1942 aktivist, potem pa borec, za kar je bil odlikovan z redom zaslug za narod III.

Bil je priljubljen med lovskimi tovariši in vsemi domačini. V LD je bil več let član nadzornega odbora in kot vzoren lovec tudi odlikovan z znakom za lovske zasluge. Na njegovi zadnji poti smo ga spremili z lovskimi častmi vsi bloški lovci in tudi člani drugih LD. Naj mu bo trajen spomin in lahka domača bloška gruda!

LD Nova vas-Bloke

Iz LD Krško

Albert Kresnik, rojen v Ribnici na Pohorju, je preminil 25. 2. 1975, v 35. letu starosti. Tragedija je pretrgala življenje čudovitega človeka, mladega lovca, perspektivnega kinologa in navdušenega gojitelja divjadi. Njegovo hotenje je bilo odraz plemenitosti in njegovo tovarištvo je veselo presenečalo naša čustva. Skupaj smo delali, se učili in veselili. Škoda, da mu je bil odmerjen tako kratek čas. V naših srcih bo ostal svetel in topel spomin na dragega Alberta, čudovitega tovariša, človeka in lovca.

Jožeta Štefaniča, lovca in nosilca partizanske spomenice 1941, je smrt iztrgala 4. 3. 1975; čez 9 dni bi praznoval svoj 62. rojstni dan. Konec je bilo poti človeka, ki je vse svoje življenje žrtvoval revoluciji, narodnoosvobodilni borbi – za lepšo pri-

Atilij Kavrečič

Ivan Vedenik

France Marolt

hodnost. Pred 5 leti ga je ljubezen do narave in lovskega psa privedla v članstvo naše LD. Veliko veselih trenutkov smo preživelii na skupnih lovih – brakadah. Jesenski lov je bil za Jožeta zdravilo, pot nazaj k mladosti. Z zvesto psico, resasto istrijanko, ob sebi je bil nepozabna, romantična tipičnost, simbol starega slovenskega lovca. Ko se je prebujala narava ob prvih pomladanskih spevih drobnih ptic, je s pomladnim veselim vetrom, ob rojevanju mladega v prirodi, odšel za vedno. Dragi Jože, ko se bo jeseni oglasilo zvonjenje brakov po naših gričih in hribih, bo naš spomin še zlasti pohitel k tebi, k nepozabnim trenutkom, ki so nas združevali na lovih in nas družijo s teboj še po tvoji smrti.

Lovci LD Krško – S. B.

Štefan Tančak, naš dolgoletni član in soustanovitelj LD Kostanjevica na Krki, je letos v začetku pomladi nenadoma zapustil lovske vrste. Ohranimo ga v lepem spominu!

LD Kostanjevica na Krki

Jaka Novak, dolgoletni član in odbornik LD Rače, rez. kapetan, nas je zapustil v starosti 67 let. Na zadnji poti smo ga spremili 5. 2. 1975. Rojen je bil v Štrihovi, na meji naše in hrvaške republike. Kot mlad izučeni kovač se je naselil v Orehovi vasi pri Slivnici. V NOB je kot terenski obveščevalec uspešno deloval v domačem kraju in v ljutomerskem ter radgonskem okraju. Odlikovan je bil z redom zaslug za narod.

Mladostna želja, da bi bil lovec, se mu je izpolnila šele leta 1945, ko je postal član takratne LD Skoke-Dobrovci, sedaj LD Rače. Vsa leta je bil vzor discipliniranega lovca, dober tovariš in šaljiv družabnik. Bil je pravičen lovec, razumen gojitelj in dober strelec. Znal je ceniti pomoč šolanega psa, zato so ga na lovu vseskozi spremljali kratkodlaki ptičarji. Sodeloval je v odbori

LD, nekaj let tudi kot gospodar.

Nad njegovo krsto so se sklonili številni lovski prapori in strelci iz pušk naših članov so odmevali nad našim in njegovim loviščem. Dragega lovskega tovariša ne bomo pozabili.

LD Rače

Drago Murkovič, rojen v Cezanjevcih, je omahnil v smrt 18. aprila 1975, v 53. letu starosti. Lovec je postal leta 1949, ko se je včlanil v LD Cezanjevci, ki pa se je kasneje združila z LD Ljutomer. Kot borec prekomorske brigade je doprinesel svoj delež za osvoboditev domovine. Po vojni je sodeloval pri obnovi in bil izvoljen za odbornika Okraj. ljudskega odbora Ljutomer. Poverjene mu dolžnosti je vestno in dobro opravljal. Tovariša Draga bomo ohranili v svetlem spominu.

LD Ljutomer – I. J.

Lovska kinologija

Vsem ljubiteljem psov, vsem lovcem, vsem lovskim družinam!

V dne 16. in 17. avgusta bo v Ljubljani v hali Tivoli mednarodna razstava psov vseh pasem; v soboto 16. t. m. športnih psov, v nedeljo 17. t. m. pa lovskih psov. Kinološka zveza Slovenije, ki je prireditelj razstave, svetuje obiskovalcem s podeželja, naj v teh dneh organizirajo skupinske izlete.

Poleg razstave psov, ki bo v avgustu ena največjih prireditvev v Ljubljani, si obiskovalci lahko tudi ogledajo spomenik heroju Stanetu Rozmanu, monumentalni centralni spomenik »Svobodi«, na Večni poti pod Rožnikom zoološki vrt, pri Vrhniki v gradu Bistra pa preurejen

Slovenski lovski muzej. Zraven hale Tivoli je muzej narodnoosvobodilne borbe in novo centralno kopališče s športnim bazenom. V teh dneh si v Ljubljani lahko ogledate tudi Narodni muzej, Narodno in Moderno galerijo. Prav lep pogled na celotno Ljubljano je z Ljubljanskega gradu.

Na razstavi bo mnogo psov številnih pasem. Za vsako pasmo velja mednarodni standard, tako po obliki glave, barve dlake, telesni velikosti itd. Pri blagajnah bo na voljo katalog razstave. Kinološki sodnik ocenjuje z ocenami odlično, prav dobro, dobro in seveda tudi z – nezadostno. Ocenjevanje psov je javno.

Za razstavni odbor KZS
Vladimir Pleničar

Kinološki dan

Kinološka zveza Slovenije bo v okviru mednarodne razstave psov v Ljubljani priredila 16. avgusta – KINOLOŠKI DAN.

Vzporedno z razvojem slovenskega lovstva se je razvijala tudi naša lovska in športna kinologija.

Dne 23. 2. 1921 je bilo v Ljubljani ustanovljeno prvo slovensko in jugoslovansko kinološko društvo Klub ljubiteljev ptičarjev, ki je bil pionir slovenske in jugoslovanske kinologije. Po 10 letih se je ta klub preimenoval v Društvo ljubiteljev ptičarjev. V letu 1922 je bil ustanovljen Klub ljubiteljev športnih psov, ki se je kasneje preimenoval v Zvezo klubov za vzrejo športnih in službenih psov Slovenije.

Vse večja potreba po šolanem psu pa se odraža z ustanavljanjem pasemskih organizacij: Klub ljubiteljev brakov, Klub ljubiteljev jazbečarjev in terierjev, Društvo brak-jazbečar, Klub ljubiteljev prepeličarjev in Društvo ljubiteljev ostrodlakih ptičarjev. Leta 1924 je bil v Ljubljani ustanovljen Jugoslovanski kinološki savez (Jugoslovanska kinološka zveza).

Vsi kinološki klubi in društva so povezani v Kinološki zvezi Slovenije, ki je bila ustanovljena leta 1946.

Kinologi skrbijo za zrejo psov čistih pasem in za njihovo šolanje, za kinološki sodniški in vodniški kader, prireajo tekme in preizkušnje, predavanja, izdajajo kinološko literaturo.

Slovenski kinologi se s hvaležnostjo spominjajo glasila LOVEC, ki praznuje 65-letnico ustanovitve. Že v začetku, ko pri nas še ni bilo nobene kinološke organizacije, je LOVEC pisal in poudarjal, da ni pravega lovca brez šolanega psa. LOVEC je v svojem prvem letniku, stran 180, poročal o prvi tekmi psov ptičarjev na Slovenskem; tekma je bila na Domžalskem polju. Dr. Ivan Lovrenčič, predsednik Slovenskega lovskega društva, je leta 1913 organiziral drugo tako tekmo. Pred 65-letji, ko je pričel izhajati LOVEC, naši lovci niso skoraj nič vedeli o strokovni zreji in vzgoji svojih štirinožnih pomočnikov. LOVEC je bil njihov prvi učitelj. V 65 letih oziroma v 57 letnikih – med prvo in drugo vojno ni izhajal – je LOVEC, zlasti v rubriki za kinologijo, zajel, zbral in ohranil tudi velik del naše kinološke zgodovine, našega dela in naporov za rast slovenske kinologije.

V soboto, 16. avgusta, bo torej v Ljubljani KINOLOŠKI DAN. Zbrali se bodo naši kinologi in se pogovorili o preteklem, sedanjem in predvsem bodočem delu kinologov na Slovenskem.

Vladimir Pleničar

Razpis tekme v vodnem delu

DLP – podružnica za Pomurje in Podravje, Ljutomer, razpisuje tekmo v vodnem delu, ki bo 14. 9. 1975 v lovišču LD Ljutomer.

Tekmovanje bo po pravilih o preizkušanju v vodnem delu na vsestranski uporabnosti preizkušnji ptičarjev.

Zbor nastopajočih navedenega dne ob 8. uri ob ribnikih pri Ljutomeru.

Prijavnice sprejemamo do 1. 9. Obrazce prijavnice dobite pri DLP Ljubljana, Zupančičeva 9/II, ali pri področnih lov. zvezah Prekmurje, Maribor in Ptuj.

Sestanek hrvaških in slovenskih kinologov

Dne 29. 3. 1975 je bilo v Bregani drugo srečanje predstavnikov Kinološkega saveza Hrvatske (KSH) in Kinološke zveze Slovenije. Razvoj kinologije terja sodelovanje med republikami in na področju celotne Jugoslavije, ki je članica Mednarodne kinološke zveze (FCI). Jugoslovanske kinološke organizacije delujejo v okviru republik in pokrajin ter so njihovi uspehi različni.

Slovenski in hrvaški kinologi so se prvič sestali leta 1973 in sprejeli nekaj sklepov za poenotenje delovanja med republikami kakor tudi v okviru Jugoslovanske kinološke zveze (JKS). Pokazala se je potreba po enotnih pravilnikih, ki naj veljajo za vse republike: planiranje mednarodnih razstav, sodelovanje kinoloških sodnikov, usklajevanje standardov itd.

Jugoslavija je članica FCI, zato smo dolžni do leta 1976 uvesti tetoviranje psov. Prav temu vprašanju je bilo v Bregani namenjeno največ razgovora. KZS je podala svoj predlog o načinu tetoviranja. KSH pa ga sedaj pripravlja. Koristno bi bilo, da se to reši čim enotneje.

Sprejeti sklepi leta 1973 so bili realizirani le delno. Udeleženci sestanka so se obvezali, da jih dokončno realizirajo, tako sklepe, ki se nanašajo na medsebojne odnose kakor tudi na JKS.

Dogovorili so se tudi za skupni pregled pravilnikov o ptičarjih, jamarjih in službenih psih. Tako sprejete pravilnike bi potem skupno utemeljili pri JKS in naj bi veljali za vso Jugoslavijo.

Srečanja v Bregani so se udeležili kot predstavniki KSH: predsednik Matija Šuštič, Zvonko Fiolič, Stjepan Mikulek, Andželka Stažič, Franjo Strunjak, Slavko Stipetič in urednik revije »Moj pas« Mladen Hanzlovsky.

Kinološko zvezo Slovenije so zastopali: predsednik Polde Maček, častni predsednik Franjo Bulc, Vladimir Pleničar, Blaž Kavčič, Vlado Gerbec in Jože Vester.

Udeleženci so ob zaključku ugotovili, da so takšna srečanja potrebna in naj bi se razširila tudi na druge repu-

Leglo kratkodlakih istrijancev, rejec A. Azola, LD Smrekovec

Foto I. Napotnik

blike in pokrajine. Tako bi delovanje v kinologiji poenotili in olajšali koordinacijo Jugoslovanski kinološki zvezi.

J. V.

Telesno ocenjevanje in preizkušnja naravnih zasnov (PNZ) jamarjev v Staršah

Prireditvev je bila po planu kinoloških prireditvev LZ Maribor 5. in 6. 4. 1975 v lovišču LD Starše, kjer je tudi po vseh predpisih zgrajen umetni rov. Stalež zajcev je bil izreden, tako da je bilo delo na planem uspešno. V rovu je bil zdrav odrasel jazbec, ki je spretno branil svoj kotel. Prireditvev je vzorno vodil kinolog LD Starše Jože Babič. Vseh vodnikov je bilo 27, poleg teh pa še okrog 20 lovskih pripravnikov.

Sodila sva Ivan Caf in podpisani, sodelovala pa sta tudi sodniška pripravnika Rudi Rotar in Milan Kranjc. Pri ocenjevanju zunanosti so dobili 3 psi zrejo prepoved: 2 resasta jazbečarja in 1 lov. terier. Pri resastih jazbečarjih je kratka dlaka pogosten pojav. To napako je možno odstraniti le z zrejnimi pre-

gledi, na katerih bomo določili psicam primerne plemenjake. Lov. terier je dobil zrejo prepoved zaradi podgrizavosti, kar je sicer pri tej pasmi že zelo redek pojav. Še naprej je treba paziti na pravilen škarjasti ugriz.

Na splošno so bili psi prav dobrega videza.

Privedenih je bilo 27 psov: 14 lov. terierjev, s telesnimi ocenami – 1 odlično, 10 prav dobro, 2 dobro, 1 nezadostno – zrejna prepoved. Preizkušnja A in B je uspešno opravilo 10 terierjev obeh spolov.

Kratkodlakih jazbečarjev je bilo 5, s telesnimi ocenami – 1 odlično, 2 prav dobro, 1 dobro, 1 nezadostno – zrejna prepoved. PNZ A in B je uspešno opravil le eden.

Resastih jazbečarjev je bilo 8, s telesnimi ocenami – 4 prav dobro, 2 dobro, 2 nezadostno. PNZ A in B so opravili le 4.

Najuspešnejši 3 jamarji oziroma njihovi vodniki z območja LZ Maribor so prejeli praktične nagrade. Uvrstili so se:

1. Sar Dobrenjski, RMLT 4427, 62 točk in II. a ocena, lastnik in vodnik Sebastijan Bauman, Dobrenje, LD Pesnica.

2. Car Kovaški, RMLT 4281, 60 točk in II. b ocena, lastnik in vodnik Karel Tržan, Zg. Bistrica.

3. Aga, RMJri 529, 58 točk in II. c ocena, lastnik in vodnik Ignac Ruedel, Maribor.

Na planem so psi na splošno pokazali dobre lovske zasnove; zelo razveseljiva je sledoglasnost terierjev. Vodoljubnost je slabše razvita, posebno pri psih iz lovišč, kjer ni predelov z ustrezno vodo. Odlična pri preizkušnji vodoljubnosti je bila terierka Kuna Vavdnova, RMLT 3973, lastnik Franc Marhold iz Jame. Vodnikom priporočam, da pse v tej disciplini v poletnih mesecih, ko je voda toplejša, mnogo vadijo, saj skoraj ni lov. terierja, da ni po naravi vodoljuben.

Vodoljubnost zbudimo pri mlademu psu najlažje, kadar se sami kopamo. Tedaj vabimo psa s seboj v vodo, da dobi občutek varnosti. Nikdar psa ne vržemo v vodo, ker mu s tem zbudimo samo strah pred vodo.

Streloplahosti nismo ugotovili, kar je znak dobre selekcije na PNZ, kjer obvezno izločamo za plemo streloplah pse. Vztrajnost terierjev pri iskanju je izredna. Po-

Preizkušnja jamarjev z območja LZ Posavje-Krško, v lovišču LD Cerklje Foto B. Jenko

stajajo tudi vedno mirnejšega značaja, ne spopadajo se in niti ne lajajo drug na drugega.

V rovu pa niso bili ostri, kar je znak, da so pokazali le naravne zasnove in da niso bili predhodno vežbani. Le 2 lov. terierja sta se zgrabila z jazbecem, drugi – posebno jazbečarji – so le grozeče lajali in se spoštljivo umaknili pred napadalnim ponočnjakom. Le redki psi se pri prvem srečanju upajo spopasti z njim. Tako je tudi bolje. Prej si morajo nabrati vsaj nekaj izkušenj. Večina jih po nekaj spopadih spozna, da jazbec in lisica le nista tako nevarna. Taki psi postanejo ostri in hkrati previdni jamarji. Nekaj pa je takih, ki se pri prvem srečanju z jazbecem ali lisico nimajo časa umakniti in jim ne kaže drugega, kakor spopasti se. Če zmogajo – to se zgodi, če je nasprotnik mlad – postanejo zelo pogumni. Če pa po takšnem spopadu kasneje naletijo na starega močnejšega nasprotnika, se pa rado zgodi, da se zaradi svojega poguma ne vrnejo več iz jame. Lovci na splošno pse premalo vadijo v jamarjenju, veliko bolj jih uporabljajo za poljski lov. S tem pa jim upada ošrost. Tako redki upajo in znajo zgrabiti nasprotnika ter ga

izvleči iz rova. Večinoma postanejo izganjači, ki lisico le izženejo iz rova.

Preizkušnjo si je ogledalo tudi veliko lovcev oz. članov podružnice DLP za Pomurje in Podravje, ki so tedaj imeli svoj občni zbor v lovskem domu Starše, med njimi tudi predsednik KZS Polde Maček in častni predsednik DLP Vladimir Pleničar.

Takšne prireditve s 27 psi-jamarji ne bi bilo moč izvesti na Gorenjskem, Dolenjskem in še kje drugje, kjer ni v enem revirju toliko zajcev in hkrati ne ustreznega umetnega rova.

Pes jamar je pri naših lovcih postal priljubljen, to celo na območjih, kamor sodi ptičar, saj pes jamar opravlja tudi delo šarivca, prinašalca male divjadi in je uspešen v vodi.

Jože Vester,
kinološki sodnik

Telesno ocenjevanje in preizkušnja naravnih zasnov (PNZ) jamarjev območja LZ Posavje-Krško

Prireditve je bila 12. 4. 1975 v lovišču LD Cerklje, ki ima zelo dober stalež zajcev. Vodila sta jo tajnik LZ Alojz

Arko in kinolog LD Franc Preskar.

Sodila sva sodnika Stanislav Gobec in podpisani, sodeloval je tudi sodniški pripravnik Milan Kranjc.

Na zbornem mestu pred gostilno Vahčič je bilo privedenih 21 psov, kar je za dvojno ocenitev za dva sodnika zelo veliko. Priporočam LZ, da v bodoče organizira telesno ocenjevanje skupaj s psi drugih pasem, PNZ pa v jeseni.

Telesna ocenitev:

Kdl. jazbečarji – 3 dobro; res. jazbečarji – 2 prav dobro, 1 dobro; lov. terierji – 10 prav dobro, 2 dobro.

Ostali psi so bili telesno ocenjeni že prej.

Preizkušnja v rovu:

V umetnem rovu je bil odrasel jazbec. Toda preizkušnja je morala biti z jazbecem za rešetkami, ker umetni rov ni ustrežal.

Predstavniki LZ Posavje so zagotovili, da bo do prihodnjega leta narejen ustrezen umetni rov.

Največ borbenosti pri srečanju z jazbecem je pokazal lov. terier Boj Domanševski, JRLT 4231, lastnik in vodnik ing. Vlado Jenko.

Preizkušnja na planem:

Izredno so se izkazali jazbečarji, ki so bili vsi sledoglasni in zelo vztrajni na zajčjem sledu.

Pri 3 lov. terierjih (2 psi, 1 pes) smo ugotovili strelaplachost, zato so bili izločeni od nadaljnje preizkušnje. Izmed terierjev sta bili samo 2 psi sledoglasni, drugi pa le vidoglasni. Vsi psi so pa pokazali zadovoljivo vodoljubnost, kar dokazuje, da so jih vodniki v tej disciplini vadili. Tudi vodljivost in ubogljivost sta bili na višini, kar je zasluga sposobnih vodnikov.

Najboljši na PNZ:

Lovski terierji (12 psov)

1. Besa, RMLT 4348, tel. ocena pd, A/B 150 točk in II. ocena, lastnik in vodnik Jože Zorko.

2. Boka, RMLT 4349, tel. ocena pd, A/B 142 točk in II. ocena, lastnik in vodnik Rudi Ameršek.

3. Boj Domanševski, RMLT 4231, tel. ocena pd, A/B 141 točk in II. ocena, lastnik in vodnik ing. Vlado Jenko.

Resasti jazbečarji (3 psi)

1. Biba, RMJri 493, tel. ocena pd, A/B 138 točk in II. ocena, lastnik in vodnik Silvo Osovnikar.

Kratkodlaki jazbečarji (3 psi)

1. Heri Gomilski, RMJki 270, tel. ocena d, A/B 130 točk in II. ocena, lastnik in vodnik Jože Zorko.

Ob zaključku smo vodnikom priporočili, da se s svojimi psi pripravijo na zvezno uporabnostno tekmo jamarjev jeseni v Mariboru. Poudarili smo tudi pomen zrejših pregledov, kjer določamo psicam najprimernejše plemenjake.

Vodja prireditve in zastopnik LZ Posavje Alojz Arko je izročil nagrade trem vodnikom najboljših jamarjev na PNZ. Zahvalil se je tudi LD Cerklje, ker je dala na voljo bogat del svojega lovišča. Tudi predsednik LZ Posavje ing. Vlado Jenko, ki je sam vodnik lov. terierja, je spregovoril in poudaril, kako velikega pomena za uspešen in lovsko pravičen lov je izvežban lovski pes.

Jože Vester,
kinološki sodnik

Zrejna preizkušnja ptičarjev LZ Gornja Radgona

Steklina v Prekmurju je bila vzrok premoru kinološke dejavnosti tudi na območju LZ Gor. Radgona. Prva preizkušnja po daljšem presledku je bila v lovišču LZ Apače, 27. 4. 75. Iz omenjenega razloga je ostalo tudi večje število starejših psov nepreizkušenih. Preizkušnja v Apačah je bila namenjena le mladim psom, ki so bili položeni lani. Starejši psi bodo preizkušeni jeseni.

Vreme je bilo ugodno, le sem in tja je zapihal močnejši veter, ki je mladim psom otežkočal zaznavanje divjadi. Divjadi je bilo dovolj. Vsak pes je imel večkrat priložnost pokazati svoje prirojene lastnosti. Čeprav so bile kulture že visoke, pa divjad ni dobro držala, kar je mlade pse večkrat zavedlo, da so obstali na »prazno«.

Preizkušnjo je uspešno vodila Čita Bračič, kinološka referentka LZ Gor. Radgona.

Vodniki so pripeljali na preizkušnjo 6 psov. Najboljši so bili:

Dago (Mali), RMPki 4618, I. nagradni razred, lastnik Peter Krjukov, vodnik Oto Vogrincič;

Dingo, RMPki 4620, I. nagradni razred, lastnik in vodnik Janko Likovič;

Drin, RMPki 4619, II. nagradni razred, lastnik in vodnik Franc Ščap.

Lovski družini Apače, ki je za prireditev dala na voljo lovišče, in vsem sodelavcem iskrena hvala!

Ivan Caf,
kinološki sodnik

Zaščitene psarne

»GOVEŠKA« za nemke prepečičarje, lastnik Albin Gaber, Medvode 30.

»IZ GRIČA« za basset hounde, lastnik Damjan Tepina, Črtomirova 36, Bled.

»KRANJSKA GORA« za jamarje, lastnik Marjan Markelj, Kranjska gora 70 a.

»VANGANEL« za nemške ptičarje in goniče, lastnik

Orest Bordon, Bonini 1, Koper.

»PRISOJNISKA« za barvarje in brak-jazbečarje, lastnik Meta Miklavič, Borovnica 128.

Sodniški izpit so opravili

Vinko Foršček, Lepodvorska 2, Ljubljana, za ocenjevanje zunanosti in dela jamarjev. Leo Fabiani, Komen 16, za ocenjevanje zunanosti in dela jamarjev.

Tatjana Vončina, Križevniška 4, Ljubljana, za ocenjevanje jamarjev.

Milan Ivezić, Pivkova 2, Ptuj, za ocenjevanje zunanosti in dela angleških in nemških ptičarjev.

Ivan Udovič, Unec 115, Rakek, za ocenjevanje zunanosti in dela šarivcev, angleških in kontinentalnih ptičarjev.

Henrik Vadnov, Gornja Brezovica 16, za ocenjevanje zunanosti in dela barvarjev.

Alojz Mlakar, Suha 5, Škofja Loka, za ocenjevanje zunanosti in dela barvarjev in brak-jazbečarjev.

Jože Vester, Cankarjeva 19, Tržič, za ocenjevanje zunanosti in dela barvarjev.

Prijavljene paritve

Vsi navedeni psi plemenjaki in plemenjakinje so uspešno opravili preizkušnjo.

Posavski goniči (JRGp):

Krt Podvinski, 10036 – Hera Nigojniška, 10100. Leglo 10. 7. Rejec Andjelko Mikuletič, Koseze 10 a, Ilirska Bistrica.

Lasov, 14516 – Dajda, 10116. Leglo 29. 8. Rejec Ančka Udovič, Unec 115, Rakek.

Kdl. istrski goniči (JRGki):

Efi, 60022 – Bela, 60021. Leglo 22. 6. Rejec Ignac Pelko, Kamensko 15, Šentjanž na Dolenjskem.

Bor, 7428 – Aca, 7077. Leglo 13. 6. Rejec Alojz Breščak, Deskle 74, Anhovo.

Bor, 7508 – Cara, 7274. Leglo 17. 7. Rejec Franc Osvald. Loški potok, Draga.

Dren, 7493 – Rina, 60068.

Leglo 4. 7. Rejec Ivan Potočnik, Cerina 31, Brežice.

Edi, 7436 – Gorša, 7517. Leglo 27. 4. Rejec Boris Marc, Planina 96, Ajdovščina.

Aco, 7386 – Ara Ribniška, 7439. Leglo 30. 7. Rejec Franc Dvorjak, Šentilj 73. Mislinja. Don Belovodski, 5301 – Hitra, 7024. Leglo 8. 6. Rejec Jakob Anderlüh, Ponkva, Ponikva.

Boško, 7378 – Lida, 5720. Leglo 27. 7. Rejec Orest Bordon, Bonini 1, Koper.

Resasti istrski goniči (JRGri):

Atoš (Boj), 2065 – Pisa, 2046. Leglo 29. 6. Leglo Milan Indihar, Borovec 3, Velike Lašče.

Nek Orleški, 60011 – Bizara (Bara), 1742. Leglo 17. 7. Rejec Ančka Udovič, Unec 115, Rakek.

Špringer španjeli (JRŠš):

Cormac v. Tachernsee, 602 – Bora, 60 015. Leglo 23. 5. Rejec Ivan Šarlah, Celjska 27, Slovenj Gradec.

Cormac v. Tachernsee, 602 – Ada, 60 014. Leglo 18. 5. Rejec Tomaž Štahr, Selovec 1, Dravograd.

Flicker v. Ritterbusch, 60 006 – Ajda, 629. Leglo 12. 5. Re-

jec Marjan Šebenik, Rožna dolina 112, Nova Gorica.

Flicker, 60 006 – Dajka, 630. Leglo 28. 5. Rejec Jurij Lulik, Goriška 1, Ajdovščina.

Nemški kdl. ptičarji (JRPki):

Bor, 60 058 – Činka Brezolska, 60 051. Leglo 20. 5. Rejec Franc Živko, Dobrunce 8, Orehova vas.

Falk v. Berghausen, 7304 – Bistra, 60 061. Leglo 20. 5. Rejec Ivan Klasinc, Zlatoličje 18 a, Starše.

Brest Škedenjski, 7064 – Dora Dravskodvorska, 7378. Leglo 25. 5. Rejec Jožef Pesek, Brezula 22, Rače.

Beno, 7184 – Bistra, 7256. Leglo 5. 5. Rejec Franc Živec, Vitovlje, Šempas.

Cigo iz Adinega doma, 60 040 – Čita, 60 099. Leglo 23. 5. Rejec Zdenko Reberc, Osterčeva 8, Ptuj.

As (Dik) Dinverski, 7276 – Brina, 11 327. Leglo 27. 4. Rejec Adolf Potočnik, Obrež, Središče ob Dravi.

Tiki, 7051 – Sava, 7220. Leglo 22. 3. Rejec Ciril Drnovšek, Tomaj 33.

Aron Vrbinski, 13002 – Brina, 7231. Leglo 22. 7. Rejec Ivan Debelak, Spodnji stari grad 33, Krško.

Resasta istrijanka Zika, zmagovalka na republiški tekmi goničev lani v Dornberku. Lastnik Ciril Tušar, Poljane, Cerkno
Foto C. Pogačar

Brest Škedenjski, 7064 – Alda, 7290. Leglo 12. 5. Rejec Cveto Novak, Na jami 3, Ljubljana.
Žiko, 3552 – Ami Vrbinska, 7225. Leglo 3. 7. Rejec Franc Škofljanc, Brege 52, Leskovec pri Krškem.
Car Obreški, 60093 – Doga, 60110. Leglo 9. 7. Rejec Vladimir Penko, Ul. II. prekomorske brigade 6, Koper.
Amor von der Hleife, 60118 – Cita iz Adinega doma, 60045. Leglo 30. 7. Rejec Avgust Kosi, Črna vas 446, Ljubljana-Rudnik.

Koker španjeli (JRKŠ):

Diks, 1375 – Soraya, 1317. Leglo 21. 5. Rejec Vincenc Jesenovec, Vnanje Gorice 9, Brezovica.
Črt, 1338 – Borka Kokrška, 1411. Leglo 18. 7. Rejec Jože Pangerl, Ulica 29. novembra, Celje.
Črt Klanjški, 60039 – Adica, 1306. Leglo 26. 7. Rejec Ivan Štritof, Sp. Pohanca 1, Artiče.
Pitter v. d. Goldquelle, 60001 – Čita, 1385. Leglo 20. 7. Rejec Cvetko Doplihar, Adamičeva 1, Celje.
Pitter v. d. Goldquelle, 60001 – Uka Klanjška, 1402. Leglo 26. 5. Rejec Jože Kogelnik, Podklanc 5, Dravograd.
Cino, 3188 – Astra, 60073. Leglo 10. 6. Rejec Pavel Boltar, Deskle 52, Anhovo.
Egon v. Feuerrigel, 3370 – Alka, 60001. Leglo 28. 6.

Rejec Janez Balanč, Zg. Besnica 79.
Tambor, 3249 – Cita, 60010. Leglo 9. 7. Rejec Anton Zupan, Rogaška Slatina 47.
Bil, 60044 – Biba, 60081. Leglo 29. 6. Rejec Ivan Kvas, Prelesje, Št. Rupert.
Groll v. Polana, 60080 – Besna, 3307. Leglo 29. 6. Rejec Zdravko Čemažar, G. Novaki 28, Cerkno.

Omar Šmohorski, 2188 – Pika, 3356. Leglo 30. 6. Rejec Rudi Tevž, Bočna 12, Smartno ob Dravi.

Alf, 3329 – Astra, 60050. Leglo 4. 7. Rejec Milan Udovč, Zalskega tabora 1, Zalec.

Nemški prepeličarji (JRPr):

Ago Binkeljki, 185 – Žuta Paroška, 60001. Leglo 10. 4. Rejec Ivan Maver, Lokev 110, Divača.

Ergo Poljčanski, 181 – Frika Poljčanska, 51. Leglo 6. 6. Rejec Franc Košec, Grobelno 18.

Runo Savinjski, 132 – Živa Paroška, 204. Leglo 2. 6. Rejec Anton Selinšek, SP. Polskava 123, Pragersko.

As z Grmade, 172 – Bora z Boča, 176. Leglo 24. 7. Rejec Franc Makuc, Dol. Logatec 103.

Dik z Boča, 215 – Alda Pajkežka, 212. Leglo 19. 7. Rejec Alojz Potočnik, Kolodvorska 3, Grosuplje.

Ergo Poljčanski, 181 – Željka Pekelska, 159. Leglo 9. 7. Rejec Jože Hrup, Podplat 1.

Labrador retriever:

Extas, S 35 413/70 – Keba Black Amy, 73 216. Leglo 14. 5. Rejec Oddelek za šolanje vodnikov in SPM, Podutik, Ljubljana.

Nemški ostrodlaki pičarji (JRPri):

Graf v. Seeberg, 60 002 – Cika Janška, 2759. Leglo 22. 4. Rejec Ivan Kopušar, Apače 36.

Graf v. Seeberg, 60 002 – Dina Polenška, 2714. Leglo 29. 5. Rejec Franc Feuš, Rajh Nade 14, Ljutomer.

Graf v. Seeberg, 60 002 – Čaplja Lendavska. Leglo 24. 5. Rejec Aleksander Kološa, Pordašinci 6, Prosenjakovci.

Foksterierji (JRFos):

Pery, 1422 – Cana, 60 001. Leglo 7. 5. Rejec Milena Kosce, Cesta na Brdo 26 a, Ljubljana.

Sago, 1424 – Bela, 1427. Leglo 14. 7. Rejec Štefan Traven, Vodice 107.

Robin v. d. Wijngaartsberg, 1436 – Jutta Podhomska, 60007. Leglo 24. 8. Rejec Matjaž Rozman, Valburga 19, Smlednik.

Brak-jazbečarji (JRBj):

Perun Vojniški, 2188 – Zalka, 3129. Leglo 8. 7. Rejec Stane Jazbinšek, Golobinjek 26, Planina.
Bil, 60044 – Alka, 2194. Leglo 4. 7. Rejec Anton Udovč, Grünova 9, Celje.

Don Pobreški, 3544 – Pika Vaudnova, 3534. Leglo 7. 7. Rejec Jakob Hlade, Gaj 50, Zg. Kungota.

Don Pobreški, 3544 – Baka Garlska, 60092. Leglo 8. 7. Rejec Viktor Ferluga, Štrekljeva 22, Maribor.

Don Pobreški, 3544 – Juca Bukovniška, 5805. Leglo 11. 6. Rejec Geza Kalamar, Domanševci 51.

Mapo, 4820 – Lia Retniška, 5884. Leglo 7. 7. Rejec Ivan Sovre, Savinjska cesta 5, Trbovlje.

Mapo, 4820 – Aca, 60072. Leglo 18. 6. Rejec Stanko Herle, Potoška vas 32, Zagorje ob Savi.

Kdl. jazbečarji (JRJki):

Ago, 1226 – Ora, 370. Leglo 12. 7. Rejec Anton Sever, Žice 47, Zg. Ščavnica.

Ali Robogafavi, 5455 – Alka, 60023. Leglo 5. 7. Rejec Rudi Ameršek, Žurkov dol n. h., Sevnica.

Ali Robogafavi, 5455 – Huda Gomilska, 60007. Leglo 25. 6. Rejec Ivan Pinter, Grajska vas 49, Gomilska.

Brik od Ernestinova, 40002 – Ika Gomilska, 60003. Leglo 16. 5. Srečko Piletič, Prisoje 19, Prevalje.

Lovski terierji (JRLT):

Karo Razdelniški, 5883 – Fara, 5552. Leglo 16. 7. Rejec Anton Udovč, Grünova 9, Celje.

Boj Domanševski, 60121 – Biba, 5776. Leglo 23. 7. Rejec dr. Jurij Pesjak, Cesta na Dobravo 29, Sevnica.

Alf v. d. Saurauschen, 5784 – Kara Janinska, 5834. Leglo 9. 7. Rejec Franc Vodušek, Žahenberk, Rogatec.

Dago v. d. Krausen Eiche, 60094 – Čujka Javorniška, 60081. Leglo 18. 7. Rejec Marijan Cvenkel, Streliška 29, Ljubljana.

Dago v. d. Krausen Eiche, 60094 – Rena, 5846. Leglo 17. 7. Rejec Ivo Kobal, Kovačičeva 7, Koper.

Ari, 5898 – Žarka, 5626. Leglo 13. 7. Rejec Jože Antolič, Miklošičeva 6, Ptuj.

Boj Domanševski, 60121 – Ada, 60030. Leglo 14. 8. Rejec Stanko Krošel, Curnovec 6, Sromlje.

»Don, si se ustrašil golobov, ali pa preveč misliš na razstavo v hali Tivoli, da te je tako potegnilo proti Ljubljani?«

Kinološka zveza Slovenije

MALI OGLASI

Razpis tekme v vodnem delu psov
ptičarjev v tej številki stran 156!

Prodaja in servis električnih pastirjev
na baterijsko napajanje. — Roman
Gorjup, Šmarca 85, 61240 Kamnik, te-
lefon 831-105.

Lovsko dvocevko boroveljske izdelave,
kal. 16 — 5,6 × 50 R, z menjalnima ce-
vema 16-16, ugodno prodam. — Stanko
Lapuh, St. Žagarja 25, 64240 Radovljica.

Ostrega goniča lisice — neglede na
pasmo — kupim. Plačam dobro. —
Franc Fale, Celjska 85, 63320 Velenje.

Mlade velike uharice po 1300 din pro-
damo, kupimo pa osirotelega gamsa-
mladiča, kozliča ali kozico. — Zoološki
vrt mesta Ljubljane, Večna pot 70, 61000
Ljubljana.

Rusko dvocevko petelinko, kal. 16-16/70,
prodam. — Peter Zaplotnik, Pristava
38, 64290 Tržič.

Nemške kratkodlake ptičarje, seraste
barve, poležene maja letos, prodam za
polovično ceno. Starša z odlično in
prav dobro telesno oceno ter odlična
za lov. — Jožef Pesek, Brezula 22,
62327 Rače.

Menjalni cevi za češko bokarico, kal.
16-16, prodam. — Ivan Česnik, Dolga
Poljana 30, 65271 Vipava.

Mlade špringer španjele, poležene 20.
5. 1975, prodam. Starši s prav dobro
oceno. — Ivan Šarlah, Celjska 72,
62380 Slovenj Gradec.

Krogelne naboje, kal. 8 × 58 R, po
ugodni ceni prodam. — Franc Grčar,
Na bregu 12, 61410 Zagorje ob Savi.

Nemške kratkodlake ptičarje, psa in
psički, z rodovnikom, prav dobrih star-
šev, poležene 4. 5. 1975, prodam. —
Franc Živec, Vitovlje 71 A, 65261 Šem-
pas.

Naboje 8 × 57 R-360 prodam. — Milan
Tomažinčič, Fabianijska 27, 61000 Ljub-
ljana.

LD KOVOR PRIREDI V POČASTITEV 30-LETNICE OSVOBODITVE

24. avgusta, s pričetkom ob 8. uri,
na svojem strelišču pri Beleju
v Podbrezjah

LOVSKO STRELSKO TEKMOVANJE

na umetne golobe, tarčo »srnjak« in
»bežečega merjasca«.

Tekmovanje je ekipno (po 3 strelci).

Najboljše strelce čakajo lepe praktične
nagrade.

Prijave neposredno na strelišču ali
predhodno na: Janez Markelj, Ljubno
19, 64244 Podnart, tel. (064) 70-055.

V primeru slabega vremena bo tekmo-
vanje prihodnjo nedeljo.

Lovci, pričakujemo vašo udeležbo!

AUTAN
odganja insekte

BAYER

Komarjem zlahka
ubežite
z **AUTANOM**
kožo si
natrite

Zavarujmo se pred klopi, preden gremo v gozd!

Vsako poletje smo zaskrbljeni zaradi kloпов. Ti niso samo nadležen mrčes,
ampak povzročajo tudi hude bolezni (**Meningitis**).

Ali se je pred klopi mogoče zavarovati?

Znanstveniki firme BAYER so izdelali **Autan** repelent (preparat, ki odganja
mrčes).

Autan nanesimo na kožo in tako smo 6 do 8 ur varni pred klopi.

Autan pa nas ne varuje samo pred klopi, ampak tudi pred komarji, brenclji,
mušicami in drugim mrčesom.

Autan-solucija, prijetno parfimirana alkoholna raztopina, je že znana na
našem tržišču.

Autan-mleko, povsem nov preparat na našem tržišču, ima iste lastnosti, a je
namenjen predvsem občutljivi koži, zlasti otroški.

Autan dobite v lekarnah, drogerijah, blagovnicah in vseh poslovalnicah Lovske
zadruge Lovce.

Proizvaja: Bayer-Pharma Jugoslavija, Ljubljana.

AVGUST — VELIKI SRPAN

Gibanje sonca:

dne	vzide	zaide	dolžina dneva
10.	4.55	19.20	14.25
20.	5.07	19.03	13.56
30.	5.20	18.46	13.26

Lunine mene:

mlaj 7. ob 12.57
prvi krajec 14. ob 3.23
ščip 21. ob 20.47
zadnji krajec 30. ob 0.19

Na pomladanski zrejni preizkušnji ptičarjev na Ljubljanskem polju

Foto VI. Pleničar

Ljubljana, Hala Tivoli
sobota, 16. 8. nelovski psi
nedelja, 17. 8. lovski psi

Na uporabnostni preizkušnji ptičarjev na Ljubljanskem polju

Foto VI. Pleničar

**Obiščite mednarodno razstavo
psov vseh pasem**